БҮТҮН ӨЛКӘЛӘРИН ПРОЛЕТАРЛАРЫ, БИРЛӘШИН!

АЗӘРБАЈЧАН КӘНЧЛӘРИ

1919-чу илдән чыхыр

Азәрбајчан ЛКГИ МК-нын органы • Молодежь Азербайджана орган ЦК ЛКСМ Азербайджана

№ 120 (7550) Чүмә ахшамы, 10 октјабр 1968-чи ил Гијмәти 2 гәпик

КҮЧҮМҮЗ, ГҮДРӘТИМИЗ

ЛЕНИН комсомолунун јубилејинә һазырлыг күнләриндә бүтүн совет кәнчләринин гәлбини севинчлә долдуран әламәтдар бир һадисә олмушдур. Коммунист Партијасы комсомол һагда, онун бөјүмәкдә олан нәслин коммунист тәрбијәсиндәки ролуну даһа да јахшылашдырмаг барәдә гәрар гәбул етмишдир. Бу гәрар Совет һакимијјәти илләриндә кәнчләрә көстәрилән бөјүк аталыг гајғысыны һәртәрәфли тәчәссүм етдирән ән мүһүм партија сәнәдидир. Бурада комсомол јаранан күндән та бу күнәдәк коммунист кәнчләр тәшкилатынын, кәнчләрин нечә-нечә нәслинин кечдији чәтин, лакин шанлы јола јүксәк гијмәт верилмиш, индики дөврдә коммунизм гуручулуғу вәзифәләринин мүвәффәгијјәтлә һәјата кечирмәкдән өтрү нә етмәк лазым олдуғу конкрет олараг көстәрилмишдир. «Комсомол өз варлығынын илк күнләриндән е'тибарән совет чәмијјәтинин фәал ингилаби, јарадычы гүввәси кими чыхыш етди, коммунизм иши уғрунда әгидәли мүбаризләр һазырлајан мәктәб олду, өлкәнин бүтүн сијаси, тәсәррүфат вә мәдәни һәјатында мүһүм јер тутду». Бу партија сөзләри өз ишинин мүндәричәси, сыраларынын бөјүклүјү вә мәтинлији илә дүнјада тајы-бәрабәри олмајан бизим кәнчләр тәшкилатынын фәалијјәтинә чох әдаләтли, бизим һәр биримизин гәлбиндә јүксәк ифтихар һисси доғуран бир гијмәтдир.

Үрәјинин үстүндә комсомол билетн кәздирән һәр бир адам, бүтүн оғлан вә гызларымыз сәнәддә јазылмыш сәмими сөзләрдән бир дә она көрә фәрәһләнир ки, мүдрик мүәллимимиз В. И. Ленинин кәнчләрә бәсләдији е'тимадын доғрулдуғуну партијамыз бир даһа тәсдиг едир. Владимир Илич һәлә ингилаби мүбаризәнин гызғын чағында бүтүн партијаны кәнчләрә архаланмаға чағырмыш, Октјабр үсјаны дөврүндә кәнчләри ән гәтијјәтли үнсүрләр адландырмыш, Совет һакимијјәтинин гәләбәсиндән сонра инамла демишдир: «Бизим ушагларымызын көрәчәкләри шејләр һаггында индијәдәк бир нағыл кими данышылырды, инди исә, јолдашлар, сиз ајдын көрүрсүнүз ки, тәмәлини гојдуғумуз социализм чәмијјәти бинасы хәјал дејилдир. Бу бинаны бизим ушагларымыз даһа бөјүк сә'јлә тикәчәкләр».

Бәли, инди биз гүрурла дејә биләрик ки, коммунизм бинасынын ән мөһтәшәм, ән уча гүлләләриндә, ән көзәл нәгшләри вуран Ленинин нәвәләридир, бизим шанлы совет кәнчләридир. Нечә-нечә нәсилләрин ингилаби әзмкарлығыны вә мәтанәтини, әмәксевәрлик вә ишкүзарлыг кејфијјәтләрини, дөјүш шүчаәтини вә рәшадәтини өзүндә бирләшдирмиш халгымызын индики нәсли аталарын нәчиб ән'әнәләринә тамамилә сәдагәтлидир, онун бүтүн наилијјәтләринин дә рәһни мәһз бундадыр. Инди өлкәнин 350 минлик илк комсомол тәшкилатларында кечирилән тәнтәнәли јығынчагларда да бу сөзләр бүтүн оғлан вә гызларын үрәјиндән кәлир вә мүгәддәс анд кими сәсләнир.

Коммунист Партијасынын күндәлик рәһбәрлији вә гајғысы сајәсиндә комсомол ичтимаи-сијаси һәјатын, тәсәррүфат вәзифәләринин вә өлкәмиздә мәдәни ингилабын һәјата кечирилмәси просесиндә јетишмиш, бәркимиш, рәһбәрлик ишиндә бүсбүтүн пүхтәләнмишдир. Бизим Ленин комсомолумуз, инди бејнәлхалг мигјасда сөзүн һәгиги мә'насында ән күтләви кәнчләр тәшкилатына чеврилмишдир.

Өз сыраларында јарым милјонадәк кәнчи бирләшдирән Азәрбајчан комсомолу ҮИЛККИ-нин ән мүбариз, дөјүшкән, монолит зәрбә дәстәләриндән олмуш вә белә олараг да галыр. Һәлә јарандығы күндән, илк гурултајындан Коммунист Партијасынын програмыны өз програмы һесаб едән Азәрбајчан комсомолу јүксәк синфи шүуру, сарсылмаз бејнәлмиләл бирлији, сыраларынын јекдиллији вә дөјүшкәнлији илә социализм вә коммунизм гуручулуғунун мүбариз әскәри, кәнчләрин нүфузлу гәраркаһы олмушдур. Инди республика комсомолу чох мүһүм ишләрлә мәшғулдур. Комсомолчулар јени заводлар вә комбинатлар тикир, Араз үзәриндә достлуг су һөвзәси вә енержи мәнбәләри јарадыр, јерин тәркиндән дәфинәләр үзә чыхарыр, «ағ гызыл» тајаларыны көјләрә учалдыр, елмин вә техниканын сон наилијјәтләрини истеһсалата тәтбиг едир, сәмәрәли јарадычылыг ахтарышлары апарыр—бир сөзлә индијәдәк һеч бир нәслә нәсиб олмајан, халгымызын јүксәк инкишаф мәрһәләсинин тәләбләриндән ирәли кәлән ағыр, лакин сон дәрәчә зәрури, фајдалы ишләр көрүрләр.

Совет Иттифагы Коммунист Партијасынын Мәркәзи Комитәси әмин олдуғуну билдирмишдир ки, комсомолчулар, шанлы кәнчләримиз партија тәрәфиндән ирәли сүрүлмүш вәзифәләри бөјүк һәвәслә гаршылајачаглар, оғланлар вә гызлар ҮИЛККИ-нин јубилејинә вә Владимир Илич Ленинин анадан олмасынын 100 иллијинә һазырлашаркән әмәк чошгунлуғуну вә сијаси фәаллығы даһа да артырачаг, Коммунист Партијасы әтрафында өз сыраларыны даһа сых бирләшдирәчәк, коммунизм наминә, совет халгынын рифаһы наминә фәдакарлыгла ишләјәчәкләр.

Белә дә олачагдыр!

Иллик план өдәнилди

БИРИНЧИЛӘР СЫРАСЫНДА

Учар. Рајонун памбыгчылары бешиллијин үчүнчү илиндә бол мәһсул јетишдирмәјә наил олмуш вә дөвләтә 8.125 тондан чох «ағ гызыл» сатараг иллик планы вахтындан әввәл јеринә јетирмишләр. Бу гәдәр мәһсулун 4 мин тону кәнчләрин күчү илә топланмышдыр.

Рајонун памбыг плантасијаларында чалышан 18 комсомол-кәнчләр коллективинин әксәријјәти социалист өһдәликләрини дә өдәмишдир. Ленин адына колхозда Адил Гарајевин, Давуд Мәммәдовун, Фүзули адына колхозда Рәһим Рәһимовун, 26 Бакы комиссарлары адына колхозда Адил Әскәровун, Низами адына колхозда Сабир Нағыјевин, Орчоникидзе адына колхозда Јусиф Һүсејновун, «Москва» кәнд тәсәррүфаты артелиндә Әлиһејбәт Заһидовун, «Совет Азәрбајчаны» колхозунда Чамал Ағајевин комсомол-кәнчләр бригадалары јени өһдәлик көтүрмүшләр.

Ағдам. Рајонун памбыгчылары тәдарүк мәнтәгәләринә 11.600 тондан чох «ағ гызыл» јола салмышлар. (Мәһсулун топланмасында 35 комсомол-кәнчләр бригадасы вә 50 кәнчләр мангасы хүсуси фәаллыг көстәрмишдир. Онлар 2.800 һектар саһәдә јетишдирдикләри бол «ағ гызылы» вахтында вә иткисиз јығмаға сә'ј көстәрирләр. Сентјабр ајынын үчүнчү онкүнлүјүндә кәнч памбыгчыларын газандыглары наилијјәтләрә көрә Азәрбајчан ЛККИ МК-нын вә республика Кәнд Тәсәррүфаты Назирлијинин кечичи Гырмызы бајрағы рајон тәшкилатына верилмишдир.

Бәрдә. Республиканын ән бөјүк памбыгчылыг рајонларындан сајылан Бәрдә рајонунун әмәкчиләри дөвләтә 23 мин тон «ағ гызыл» сатмышлар. Мәһсулун 95 фаизи биринчи нөв кими гәбул едилмишдир. Јығылан памбығын 10.100 тону «мави кәми»ләрин бункериндән бошалдылмышдыр. Бу ишдә кәнч механизаторлар хүсуси әмәк һүнәри көстәрмишләр.

Јубилеј илиндә ҮИЛККИ МК-нын Хатирә бајрағы илә тәлтиф едилмиш Киров адына колхозун кәнчләри бу ил дөвләтә 1.100 тон әвәзинә 1.200 тондан чох памбыг сатмышлар. Бурада 1.100 тон памбыг «мави кәми»ләрин көмәји илә топланмышдыр. Кәнч сүрүчү-механикләрдән Исрафил Исрафилов, Вали Исмајылов, Ағамир Ағајев вә башгалары мөвсүм әрзиндә адама машынла 130—150 тон памбыг топламышлар.

БӘСТИ БАҒЫРОВА АДЫНА ПРИЗИ КИМ АЛАЧАГДЫР?

10 000

Әл илә памбыг топлајан гызлар арасында Бәсти Бағырова адына призи алмаг уғрунда јарыш күндән-күнә кенишләнир. Бу барәдә редаксијамыза һәр күн шад хәбәрләр кәлир. Ашағыда Учар, Имишли, Жданов вә Зәрдаб рајон комсомол комитәләриндән алдығымыз хәбәрләри дәрч едирик.

1. Нәсибә ДАШДӘМИРОВА—8 тон, Учар рајону, Ленин адына колхоз.
2. Солмаз ГӘҺРӘМАНОВА—8 тон, Учар рајону, «Москва» колхозу.
3. Һејран БАЛАКИШИЈЕВА—7,5 тон, Имишли рајону, Енкелс адына колхоз.
4. Нисә БАБАЈЕВА—7,3 тон, Учар рајону, Фүзули адына колхоз.
5. Һамајыл ИСМАЈЫЛОВА—7,2 тон, Имишли рајону, Жданов адына колхоз.
6. Күлarә МӘММӘДОВА— 6 тон, Жданов рајону, «Совет Азәрбајчаны» колхозу.
7. Нисә ХАСЫЈЕВА—5,8 тон, Зәрдаб рајону, «Гәләбә» колхозу.
8. Күлаjә ЧӘФӘРОВА—5,7 тон, Жданов рајону, К. Әсәдов адына колхоз.

Азәрбајчан Кәнд Тәсәррүфаты Техникасы Бирлији Пушкин рајон шө'бәси истеһсалат хидмәти стансијасынын механизаторлары памбыг јығымында тәсәррүфатлара јахындан көмәк көстәрирләр. ШӘКИЛДӘ: истеһсалат хидмәти стансијасынын рәиси Тәһриш ШАҺЈАРОВ (сағда), габагчыл механизаторлардан Султан ШАҺБАЗОВ вә Габил ИСМАЈЫЛОВ «Азәрбајчан» колхозунун тарлаларында.

КОМСОМОЛ ЈОЛУ ШӘРӘФЛИДИР

ҮИЛККИ-нин 50 ИЛЛИЈИНӘ ҺӘСР ЕДИЛМИШ МӘТБУАТ КОНФРАНСЫ

Октјабрын 7-дә Москвада, Мәркәзи Журналистләр евиндә мәтбуат конфрансы олмушдур. ССРИ Харичи Ишләр Назирлији мәтбуат шө'бәсинин вә ССРИ Журналистләр Иттифагынын ҮИЛККИ МК-да тәшкил етдикләри бу мәтбуат конфрансы Ленин комсомолунун гәһрәманлыг тарихинә, онун фәдакар мүбаризәсинин шанлы јарымәсрлик јолуна вә Коммунист Партијасынын рәһбәрлији алтында комсомолун ишинә һәср едилмишди.

ҮИЛККИ МК-нын биринчи катиби Ј. Тјажелников мәтбуат конфрансында чыхыш едәрәк демишдир: комсомолун тарихи Коммунист Партијасынын, фәһлә синфинин, бүтүн халгымызын социализм вә коммунизмин тәнтәнәси уғрунда мүбаризәси илә мөһкәм бағлыдыр. Партија Кәнчләр Иттифагыны сијаси програмла силаһландырмыш, чәмијјәтин ингилаби јолла дәјишилмәсиндә фәал иштиракчы олмаға көмәк етмишдир. «ҮИЛККИ-нин 50 иллији вә кәнчләрин коммунист тәрбијәси вәзифәләри һаггында» Сов.ИКП МК-нын бу јахынларда гәбул етдији гәрар партијанын комсомола, коммунизм гуручулуғунда онун ролунун вә мәс'улијјәтинин артырылмасына көстәрдији гајғынын јени сүбутудур.

Ј. Тјажелников демишдир: комсомол өз јубилејини Коммунист Партијасы әтрафында сых бирләшмиш һалда гаршылајыр, о партијанын бүтүн тапшырыгларыны јеринә јетирмәјә һазырдыр. Ј. Тјажелников бир нечә мисал кәтирәрәк демишдир: бу күн ҮИЛККИ Вәтәнимизин бүтүн милләтләринин нүмајәндәләрини тәмсил едән 23 милјон һәмфикир кәнчдир. 350 мин илк тәшкилатдан ибарәтдир. Һәр ил ҮИЛККИ сыраларына үч милјондан чох кәнч дахил олур.

Комсомолчулар, бүтүн совет кәнчләри өз көзәл бајрамыны Владимир Иличин өјрәтдији кими, партијанын өјрәтдији кими ишкүзарчасына гаршылајырлар. Бүтүн комсомолчулар јубилеји зәрбәчи әмәклә гаршыламаға чалышырлар. Әфсанәви Магнитка комсомолунун бүтүн нәсилләри октјабрын 29-у үчүн көтүрдүкләри јүксәк истеһсалат өһдәликләрини јеринә јетирирләр. Горки шәһәри кәнчләринин: «Бир нәфәр дә кери галмамалыдыр» тәшәббүсү мүвәффәгијјәтлә кенишләнир. Өзбәкистанын 20 мин кәнч механизатору дөвләтә 4 милјон 100 мин тон памбыг вермәк уғрунда мүбаризә апарырлар. Кәнч москвалылар вә ленинградлылар өз һәмјашыдларына мүрачиәт едәрәк, онлары бешиллији 1970-чи ил октјабрын 29-дәк јеринә јетирмәјә чағырмышлар.

Ј. Тјажелников јубилејин бајрам програмындан данышмышдыр. Советләр өлкәсинин һәр јериндә бөјүк шәнликләр кечириләчәкдир. Бајрам әрәфәсиндә Ленинградда Комсомол мејданында Ленин комсомолунун шөһрәт абидәси ачылачагдыр. Газахыстанда Совет Иттифагы кәнчләринин достлуг һәфтәси кечириләчәкдир. Һәр јердә «Һәлак олканларын хатирәси», «Вәтәни мүдафиәјә һазыр олмаг», «Кәнчләрин мәдәнијјәт вә инчәсәнәт күнләри» кечириләчәкдир. Октјабрын 25-дә Кремлин Гурултајлар сарајында комсомолун мүхтәлиф нәсилләринин нүмајәндәләри ҮИЛККИ МК-нын тәнтәнәли пленумуна топлашачаглар. Октјабрын 29-да Гызыл мејдан совет кәнчләринин мараглы бајрам нүмајиши мејданына чевриләчәкдир.

ҮИЛККИ МК-нын биринчи катиби Ј. Тјажелников, ҮИЛККИ МК-нын катибләри Б. Пастухов, А. Камшалов, Ә. Вәзиров вә ССРИ Кәнчләр Тәшкилатлары Комитәсинин сәдри Г. Јанајев совет журналистләринин вә харичи журналистләрин суалларына чаваб вермишләр. Мәтбуат конфрансында ССРИ Харичи Ишләр Назирлији мәтбуат шө'бәсинин мүдири Л. М. Замјатин вә ССРИ Журналистләр Иттифагы Идарә һеј'әтинин катиби В. И. Чернышев иштирак етмишләр.

☆ «КӘНЧ ГИСАСЧЫЛАР» АДЛЫ ОБОЛИ КИЗЛИ КОМСОМОЛ ТӘШКИЛАТЫ ҮЗВЛӘРИНИН ГӘҺРӘМАНЧАСЫНА ҺӘЛАК ОЛМАСЫНДАН 25 ИЛ КЕЧМИШДИР.

ВИТЕБСК ВИЛАЈӘТИНИН ШӘҺӘР ВӘ КӘНДЛӘРИНДӘ ЧӘСУР ВӘТӘНПӘРВӘРЛӘРӘ ҺӘСР ОЛУНМУШ КӘНЧЛӘР КЕЧӘЛӘРИ, ПИОНЕР ТОПЛАНЫШЛАРЫ КЕЧИРИЛМИШДИР. ОБОЛИ КИЗЛИ КОМСОМОЛ ТӘШКИЛАТЫНА РӘҺБӘРЛИК ЕТМИШ ОЛАН СОВЕТ ИТТИФАГЫ ГӘҺРӘМАНЫ Ј. С. ЗЕНКОВА КӘНЧЛӘР ГАРШЫСЫНДА ЧЫХЫШ ЕДӘРӘК ХАТИРӘЛӘРИНИ ДАНЫШМЫШДЫР.

ОКТЈАБРЫН 5-дә ОБОЛИДӘ МӘРД ВӘТӘНПӘРВӘРЛӘРӘ МӨҺТӘШӘМ АБИДӘ ГОЈУЛМУШ ЈЕРДӘ КӘНЧЛӘРИН МИТИНГИ КЕЧИРИЛМИШДИР.

СОВЕТ ИТТИФАГЫНЫН БИР ЧОХ ШӘҺӘРЛӘРИНДӘН ОҒЛАНЛАР ВӘ ГЫЗЛАР, ҺАБЕЛӘ АДР-дән ВӘ ВДР-дән КӘЛМИШ ГОНАГЛАР КИЗЛИ ШӘРАИТДӘ ИШЛӘМИШ КОМСОМОЛЧУЛАРЫН ГӘҺРӘМАНЧАСЫНА ҺӘЛАК ОЛДУГЛАРЫ ЈЕРИ ЗИЈАРӘТ ЕТМИШЛӘР. (СИТА).

ҮЗҮМ ПЛАНЫ ДОЛДУ

АЗӘРБАЈЧАН ССР МӘРКӘЗИ СТАТИСТИКА ИДАРӘСИНИН МӘ'ЛУМАТЫ

Республиканын үзүмчүләри В. И. Ленинин анадан олмасынын 100 иллији вә Совет Азәрбајчанынын јарымәсрлик јубилеји шәрәфинә социализм јарышыны кенишләндирәрәк дөвләтә үзүм сатышына даир иллик планы вахтындан әввәл јеринә јетирмишләр. 1968-чи ил октјабрын 7-дәк дөвләтә 177 мин тон үзүм сатылмышдыр ки, бу да кечән илин һәмин дөврүндәкиндән 77 мин тон чохдур. План 104 фаиз јеринә јетирилмишдир. Республиканын үзүмчүләри имканларыны һесаблајараг дөвләтә пландан әлавә даһа 30 мин тон үзүм тәһвил вермәји вә'д едирләр.

ДГМВ, Чәлилабад, Жданов, Ағдам, Ағчабәди, Шамахы, Исмајыллы рајонларынын тәсәррүфатлары планын мүвәффәгијјәтлә јеринә јетирилмәсиндә хүсусилә фәргләнмишләр.

Жданов рајонундакы Жданов вә Мил совхозлары, Ағчабәди рајонундакы Ағчабәди совхозу, Шамахы рајонундакы С. Ә. Ширвани адына совхоз вә Енкелс адына колхоз, Чәлилабад рајонундакы Р. Ахундов адына совхоз, ДГМВ-дакы Партијанын XXII гурултајы адына совхоз вә «Коммунизм» колхозу, Исмајыллы рајонундакы Калинин адына колхоз вә башга тәсәррүфатлар дөвләтә үзүм сатышы планыны хејли артыгламасы илә јеринә јетирмишләр.

Дөвләтә үзүм сатышы давам едир.

Үмумиттифаг комсомол јығынчағы Дүнәнә еһтирам, сабаһа инам

Ташкәнд... Та срагакүн С. Дадашов адына Азәрбајчан Тикинти Материаллары вә Гурғулары Елми-Тәдгигат Институтунун клубу бајрамсајағы бәзәдилмишди. Бурада тәнтәнәли шәраитдә Үмумиттифаг комсомол јығынчағы кечирилирди. Јығынчагда јалныз комсомолчулар вә кәнчләр дејил, коммунистләр, јашлы елми ишчиләр, комсомол нәслинин нүмајәндәләри дә иштирак едирдиләр.

Јығынчаг башлајыр. Институт комсомол комитәсинин катиби Әһмәд Абдуллајев партија тәшкилаты катиби Салман Фәтәлијев јолдаша рапорт верир. Катиб рапорту динләдикдән сонра оғлан вә гызлары комсомолун јубилеји вә әлдә етдикләри наилијјәтләр мүнасибәти илә тәбрик едир. Елә бу вахт институтун радио говшағындан салона сәс јајылыр.

— Кимин һәјаты, иши комсомола бағлы олуб, ким ки, ингилаб јолунда, Вәтән уғрунда гәһрәманлыгла һәлак олуб, биз бу күн онлары да өз арамызда һесаб едирик. Биз аталарымызын јолуну, онларын ингилаби, дөјүш вә әмәк ән'әнәсини давам етдирмәјә һазырыг.

Комсомол комитәсинин катиби Ә. Абдуллајев трибунаја галхыр. О, дејир:

— Биз бу күн Үмумиттифаг комсомол јығынчағымызда јашлы нәслин гаршысында рапорт веририк. Буна һазырыгмы? Бәли, 70 комсомолчуну бирләшдирән тәшкилатымызын бүтүн үзвләри буна һазырдыр. Биз комсомолун 50 иллијини елми наилијјәтләрлә гаршылајырыг, инишаат материаллары технолокијасынын һазырланмасында вә тәтбигиндә, јени тикинти гурғуларынын јарадылмасында, даш материалларынын кәсилиб јығылмасы ишинин механикләшдирилмәси вә автоматлашдырылмасы саһәсиндә фајдалы ахтарышларымыз, кәшфләримиз олуб. Әмәкдашларымыз бетон үчүн јүнкүл долдуручуларын истеһсалы технолокијасыны ишләјиб һазырламышлар. Бу, тикинти сәнајеси үчүн бөјүк әһәмијјәт кәсб едир. Кәнч алимләримизин бу кәшфи һәр ил 100—150 мин манатдан чох вәсаитә гәнаәт етмәјә имкан верәчәкдир.

Катиб јени тәдгигатлардан вә елми кәшфләрдән данышаркән Фәриз Вәкиловун, Фәрһад Мәммәдовун вә башгаларынын адларыны ифтихарла чәкди.

Ә. Абдуллајев кәнч алимләрлә, техникләрлә апарылан мәдәни-күтләви тәдбирләрдән, кәнчләрин истираһәтләринин тәшкилиндән дә данышды, оғлан вә гызларын ичтимаи вәзифәләрдә, комсомол тапшырыгларынын јеринә јетирилмәсиндә нүмунә көстәрдикләрини сөјләди. Вера Дјаченкову, Рауф Ағајеви, Мирзаға Сәмәдову вә башгаларыны буна мисал кәтирди, онларын ичтимаи фәалијјәтиндән данышды. Комсомолчу Наташа Тарасенкоја сөз верилди. О деди:

— Коллективимиз илин әввәлиндән бәри 303 мин манат дәјәриндә елми иш көрмүшдүр. Биз комсомолун јубилеји шәрәфинә көтүрдүјүмүз өһдәликләри һәлә кечән ајын әввәлләриндә јеринә јетирмишик.

Комсомолчу Алик Татјанес трибунаја галхды.

— Лабораторијамызын әмәкдашлары һамы бир нәфәр үчүн, бир нәфәр һамы үчүн шүары илә ишләјир,—дејә о, билдирди.—Бир-биримизә јахындан көмәк едирик. Бурадакыларын әксәријјәти Лјудмиланы танıјыр. Бу гыз орта мәктәби гуртармышды, бир гәдәр зәиф иди, института кирмәкдә чәтинлик чәкирди. Биз онунла вахташыры мәшғул олдуг, һазырлашдырдыг. Лјудмила Антропова һазырда институтун биринчи курсунда охујур.

— Институтун комсомол тәшкилаты кечән илдән е'тибарән икинчи микрорајондакы 19 нөмрәли орта мәктәби һамилијә көтүрмүшдүр, — дејә баш лаборант Т. Әлијев сөзә башлады.—Бу мәгсәдлә мәктәблә гаршылыглы әлагә комитәси јарадылмышдыр. Мән дә комитәнин үзвүјәм. Бу јај мәктәбин тә'мирини өзүмүз апармышыг, бурада кимја кабинети јаратмышыг, баскетбол мејданчасы дүзәлтмишик.

Кечмиш фәал комсомолчу, техника елмләри намизәди, институтун директору Тура ханым Мәликјеганова аста аддымларла трибунаја галхды. О, салона көз кәздирди, күлүмсәр бахышлы, хош тәбәссүмлү оғлан вә гызлары ани нәзәрдән кечириб сөзә башлады:

— Сизи көрәндә үрәјим ачылыр, кәнчлијим, комсомолда олдуғум илләр јадыма дүшүр. Сиз инди чохсунуз. Биз исә о вахт аз идик, чох аз. 1933-чү илдә институтумузун әсасы гојуланда бир нәфәр комсомолчу јох иди. Чәми ики нәфәр коммунист варды. Бир гәдәр кечди, комсомолчуларымыз да олду. Комсомол өзәји јарандыг. Өзәјимизин беш-алты үзвү варды. Бөјүк Вәтән мүһарибәси башланды. Чаванларымызын иши јарымчыг галды. Онлар чәбһәјә кетдиләр, чохлары кери гајытмады.

Тура ханым сусур. Салона сүкут чөкүр. Елә бу вахт јерди радио говшағындан дикторун күр сәси ешидилир:

— Чәбһәдән кери дөнмәјән јолдашларымызын хатирәсини бир дәгигәлик сүкутла јад едәк!

Һамы ајаға галхыр. Башлар синә үстүнә әјилир. Отурурлар. Тура ханым сөзүнә давам едир: — институтун комсомол тәшкилаты сејрәлди, о, өз гүввәсини јалныз 1948-чи илдә бәрпа едә билди. Комсомолчуларын сајы кетдикчә артыб чохалды. Онлар бөјүк ишләр көрдүләр, кәшфләр етдиләр, тәдгигатлар апардылар. Институтун бу күнкү инкишафында, ирәлиләјишиндә онларын бөјүк әмәји вардыр. Бир вахт бизлә бир нәфәр дә елмләр намизәди олмадығы һалда, инди онларын сајы 50-дән чохдур. 27 аспирантымыз вардыр. Коллективимизин үзвләри 350-дә артыб. Инди институтда 350-дән чох елми ишчи чалышыр. Онларын елми јарадычылығы да кетдикчә инкишаф едир. Тәкчә бу ил 7 аспирантымыз диссертасија мүдафиә едиб алимлик дәрәчәси алмышдыр. Мирзаға Сәмәдов, Ајдын Султанов, Алилә Чәбрајылова вә башгалары өз елми ишләрини мәһз јубилеј әрәфәсиндә баша чатдырмышлар.

Ачыг комсомол јығынчағында институтун партија комитәсинин катиби Салман Фәтәлијев, коммунистләрдән Мәһбубә Исмајылова, Һачы Әлијев, директор муавини Әнвәр Һүсејнов чыхыш етдиләр.

Ахырда Сов.ИКП Мәркәзи Комитәсинә мәктуб гәбул олунду.

Пири МӘММӘДОВ.

Хәбәрләр 68

«СОВЕТСКИ ПИСАТЕЛ» НӘШР ЕТМИШДИР

Москвада «Советски писател» нәшријјатында Азәрбајчан шаири Нәби Хәзринин «Хатирәләр чығыры илә» јени лирик ше'рләр мәчмуәси чапдан чыхмышдыр. Мәчмуәјә Хәзәр нефтчиләринин фәдакар әмәји һаггында «Ики Хәзәр» вә мәшһур Азәрбајчан памбыгчысы Севил Газыјеваја һәср олунмуш «Күнәшин баҹысы» поемалары дахил едилмишдир. Охучулар һәмчинин шаирин доғма дијара сәјаһәтләрдән алдығы тәәссүрат әсасында јаздығы јени ше'рләр силсиләси илә таныш ола биләрләр.

ТӘЛӘБӘЛӘРӘ ҺӘДИЈЈӘ

Лвов Политехник Институтунун тәләбәләри кәнчләр бајрамы мүнасибәти илә нәһәнк үмуми јатагхана һәдијјә алмышлар. 1.488 нәфәрлик бу јатагханада 400 раһат отаг вардыр. 200 нәфәрлик гираәт салону, ән јени аваданлыгла тәчһиз едилмиш јемәкхана вә буфет тәләбәләрин сәрәнчамына верилмишдир. Һәр мәртәбәдә иш отағы јерләшмишдир. Тәсәррүфат аләтләри вә габ-гачаг кирајәјә верән мәнтәгә тәшкил едилмәси нәзәрдә тутулмушдур.

ЛЕНИН КОМСОМОЛУНУН МҮБАРИЗ ДӘСТӘЛӘРИ

КҮРЧҮСТАН КОМСОМОЛУНУН ЗИРВӘЛӘРИ

ҮИЛККИ 50 ИЛ

Роин МЕТРЕВЕЛИ,
КҮРЧҮСТАН ЛККИ МК-нын БИРИНЧИ КАТИБИ.

КҮРЧҮСТАНДА белә бир мәсәл вар, дејәрләр ки, «Јола чыхмаздан әввәл дөн архаја бах, көр өзүндән сонра бир шеј гојуб кедирсәнми». Мән дә бу мүдрик сөзә әмәл едиб дөнүб керијә бахырам.

«ЗАҺЕС-ин тикинтисиндә зәрбәчи ишләринә көрә биринчи рајонунун комсомолчуларындан бир дәстәси узунбоғаз ајаггабы илә, комсомол өзәјинин катиби исә мәстлә мүкафатландырылсын». Бу сәнәдин сәтирләри Күрчүстан комсомолунун кечмиш олдуғу јолун вүс'әтини дүзкүн баша дүшмәјә көмәк едир. Һәмин јол саһилләрдә күчлә көрүнән ишыглардан башлајараг Ингуриндәки бу күнкү комсомол тикинтисинә кәлиб чыхмышдыр. Земо-Авчала ҺЕС-и асанлыгла тикилмәмишдир. Лакин о да ГОЕЛРО планынын мүәллифинә вә бу планы һәјата кечирәнләрә абидә олмушдур! О, даһи Ленинә вә өзләрини ленинчиләр адландыранлара абидә олмушдур!

Һансы бир философ исә тарихи јашлылардан өтрү нағыл адландырмышдыр. Ола билсин ки, бир чох ишләр бә'зән нәсилләрә һәгигәтән дә нағыл кими көрүнүр. Лакин ЗАҺЕС-ин тикинтисинә ајағјалын, башачыг кәлмиш кәнчи һеч дә «ағзындан сүд ијин кәлән адам» адландырмаг олмазды. Чүнки о, јашдыларла бирликдә заманын чох ағыр јүкүнү өз чијинләриндә дашымышдыр. Һәм дә өнүн вәзифәси нағыллары һәгигәтә чевирмәкдән ибарәт иди. О, өзүнүн минләрчә јашыды илә бирликдә өз әмәји илә һәмин тарихин сәһифәләрини јарадырды.

Күрчүстанда 20-чи илләрин комсомолчуларынын гәзети олан «Молодој рабочи» гәзетинин рәнки солмуш нөмрәләриндә диггәти чәлб едән белә чағырышлар көрүрүк: «ССРИ-нин өз Калифорнијасыны јарадағ!». Сөһбәт Күрчүстанын субтропик рајонларынын сәрвәтләриндән истифадә етмәкдән кедирди. Комсомолун бу арзусу чохларына реал олмајан бир иш кими көрүнүрдү. Нәһајәт, будур, Колхида батаглыгдан хилас едилди. 20—30-чу иллләрдән олан јашыдларымыз Совет Күрчүстанынын гүдрәтли сәнајесини јарадыр, или коллектив тәсәррүфатлары тәшкил едирдиләр. Бу күн биз онларын ишини давам етдиририк. Күрчүстанын оғлан вә гызлары чари бешилликдә 90 мин һектар зәнкин Колхида торпагларыны истифадәјә вермәлидирләр. Бундан башга, онлар чохлу совхоз јаратмалы, чај, ситрус вә техники биткиләр плантасијалары салмалыдырлар. Шүбһәсиз ки, аталарымызын тәчрүбәси бу ишдә бизә көмәк едәчәкдир.

Белә һесаб едирләр ки, биз өтүб кечән илләри романтикләшдиририк. Һеч кәсә кизли дејилдир ки, артыг, көрмүш олдуғумуз ишләр бизә даһа көзәл көрүнүр. Лакин кечмиш бизим үчүн она көрә хүсусилә гијмәтлидир ки, инсанын һәјат јолларында бурахдығы изләр узагдан даһа јахшы көрүнүр.

Күрчүстан комсомолунун тарихи кәнч сосиалистләрин «Спартак» тәшкилатындан олан бејнәлмиләлчиләрин груплларындан башланыр. 1919-чу ил мартын 31-дә «Спартак»ын биринчи Тбилиси шәһәр конфрансы чохлу марксист клубларыны Күрчүстан коммунист кәнчләр тәшкилатында бирләшмәсинин асасыны гојду. 1920-чи илдә артыг, һәмин тәшкилат 2.300 комсомолчуну әһатә едирди. Бу күн—ҮИЛККИ-нин 50 иллији гаршысында тәшкилат өз сыраларында тәгрибән јарым милјон комсомолчуну бирләшдирир.

Күрчүстанын илк комсомолчулары силаһа сарылараг гыш заманы әлчатмаз Мамисон ашырымында әксингилабын сон дајаг мәнтәгәсинә һүчума кечмишләр. 20—25 ил кечәндән сонра минләрчә күрчүстанлы комсомолчу исә фашист ахынынын гаршысыны алмаг үчүн Марух ашырымында дајанмышды. Онлардан бир чоху евә гајытмады. Лакин дүшмән һәмин мүдафиә хәттини јара билмәмишди. Бу күн һәмин адамларын өвладлары јени зирвәләрә һүчумлары давам етдирирләр. Һәм дә бу зирвәләр рәмзи мә'на дашымыр, јох, онларын арасында Загафгазијада ән ири Ингури ҺЕС-и кими бир зирвә вардыр. Һәмин електрик стансијасыны Мамисон кечиди гәһрәманларынын нәвәләри, Марух дөјүшләри иштиракчыларынын өвладлары — Күрчүстан комсомолунун 2.500 нүмајәндәси тикир.

Зәрбәчи-комсомол тикинтисиндә чалышан шанлы коллективин бүтүн ишләриндән сөһбәт ачмаг чәтиндир. Мән јалныз бир факты гејд етмәк истәјирәм. Александр Гронтанин башчылыг етдији комсомол-кәнчләр бригадасы бир ајда 107 метр газма иши апарараг Үмумиттифаг рекорду мүәјјән етмишдир. Газмачылар өз наилијјәтләрини ҮИЛККИ-нин 50 иллијинә һәср етмишләр.

Кобулети рајонунун Бобкватя кәндиндән олан чајбечәрән Кето Гокитидзе 19 јашында икән Сосиалист Әмәји Гәһрәманы олмушдур. Белә бир зирвәјә учалмаг асан иш дејил. О, јашлы досттарынын, биринчи нөвбәдә анасынын тәчрүбәсиндән истифадә етмишдир. Гокитидзенин нүмунәси көстәрир ки, нәсилләр арасында гырылмаз мә'нәви әлагә вардыр.

Ингури газмачысы Александр Глонти, чајбечәрән Кето Гокитидзе, руставили металлург Димитри Варашвили, һавада силаһлы гулдурларла әлбәјаха олан вә онлара галиб кәлән сухумили тәјјарәчи Валери Томашвили, кәнч алим, республика Елмләр Академијасынын мүхбир үзвү Важа Акучава, Авропа чемпиону Өмәр Билиадзе, лајиһәси ән гијмәтли ме'марлыг мүкафатына — «Афина» мүкафатына лајиг көрүлмүш тбилисили ме'мар Владимир Синсадзе вә башгалары,—бах, бу адамлар Күрчүстанын кәнч нәслинин коллектив портретини тәшкил едирләр.

Иттифагымызын јубилејини лајагәтлә гаршыламаг уғрунда јарыш Күрчүстан комсомолчуларындан өтрү мүһүм һәјати бир иш олмушдур. Тәнчә Руставы шәһәриндә—кәнчләри јарышын тәшәббүсчүсү олмуш бу шәһәрдә — јубилејгабағы јарышда 15 мин чаван фәһлә иштирак едир. Јери кәлмишкән дејим ки, јарыш кәнчләр арасында тәрбијә ишинин ән'әнәви формасыдыр. Сон күнләрдә о, даһа да инкишаф етмиш, јени кејфијјәтләр дашымага башламыш вә зәнкинләшмишдир. Мисал үчүн, Тбилисидәки Димитров адына авиасија заводунун кәнчләри һазыр мәһсуллары комсомол тә'минаты илә тәһвил вермәји тәклиф етмишләр. Дикәр мүәссисәләрин кәнчләри дә һәмин тәшәббүсә гошулмушлар.

Һәр бир иши бөјүк, тә'сирли бир рәсм әсәринин фрагменти һесаб етмәк олар. Лакин бу фрагментләри там һалында бирләшдирмәк һәмишә асан олмур. Рәгәмләрлә долу олан материаллардан даһа јахшы баш чыхармаг үчүн онлара јүксәкликдән — зирвәдән нәзәр салмаг лазымдыр. Күрчүстан комсомолунун XXVII гурултајы биздән өтрү белә бир зирвә олмушдур. ҮИЛККИ-нин әллииллији вә В. И. Ленинин анадан олмасынын 100 иллији илә әлагәдар олараг гурултај Ленин икиилији е'лан етмишдир. Һәмин икииллијин програмы республика комсомол тәшкилатынын фәалијјәтиндән өтрү иш планы олмушдур. Ленин икииллик планы бир сыра тәшәббүсләри там һалында бирләшдирмәмишдир. Икииллијин програмына кәнддә мәдәни-мәишәт тикинтиләринә һамилик дә дахил едилмишдир. 1970-чи илдәк комсомол кәнд тикинтиләринә 3.500 кәнч иншаатчы көндәрәчәкдир.

Мән комсомолун јахынлашмагда олан әллииллијини бир јајлаја бәнзәдирәм. Бурада һәр шеј ајдын нәзәрә чарпыр. Артыг фәтһ едилмиш бир чох зирвәләр вә өз фатеһләрини — Күрчүстан комсомолчуларыны көзләјән јени зирвәләр дә бурадан ајдын көрүнүр.

Солмаз Адыкөзәлова Бакы електрик лампалары заводунун мәркәзи кимја лабораторијасында лаборант вәзифәсиндә чалышыр. О, өз јахшы иши вә тәшәббүскарлығы илә коллективинин дәрин һөрмәтини газанмышдыр. Солмаз өз чидди ахтарышлары илә јүксәк кејфијјәтли шүшә нөвләринин истеһсал олунмасында јахындан иштирак едир.
Фото Елдар ГУЛИЈЕВИНДИР.

ЈУБИЛЕЈЛӘР АСТАНАСЫНДА

АЗӘРБАЈЧАН ЛККИ БК-нын ПЛЕНУМУ

Ф. Дзержински адына клуба Бакынын мүхтәлиф рајонларындан олан комсомол фәаллары топлашмышды. Бу күн бурада Азәрбајчан ЛККИ БК-нын пленуму кечирилирди. Пленуму Бакы Шәһәр Комсомол Комитәсинин биринчи катиби А. Әләкбәров ачды.

В. И. Ленинин анадан олмасынын 100 иллији вә Азәрбајчанда Совет һакимијјәти гурулмасынын 50 иллији илә әлагәдар олараг Бакы шәһәр комсомол тәшкилатларынын гаршысында дуран вәзифәләр һаггында Бакы Шәһәр Комсомол Комитәсинин катиби Е. Шәрифов мә'рузә етди. О, деди ки, республика пајтахтынын кәнчләри шанлы јубилејләри алнычачыг гаршыламаг үчүн фәдакарлыгла чалышырлар. XXII партија гурултајы адына Нефт Мә'дәнләри Идарәсинин 1-чи мә'дәниндә К. Гасыхановун башчылыг етдији комсомол-кәнчләр бригадасы илин ахырынадәк тапшырыгдан әлавә 1.500 тон «гара гызыл» чыхармаға сөз вермишдир. Л. Шмидт адына машынгајырма заводунда КП гәраркаһынын үзвләриндән Јашар Гурбановун, Виктор Тарајанын, Рамиз Рәфизадәнин вә башгаларынын тәшәббүскарлыглары нәтичәсиндә нәглијјат хәрчләри хејли азалдылмыш, јенидәнгурма ишләри сајәсиндә 130 мин манатлыг вәсаитә гәнаәт едилмишдир. Белә парлаг мисалларын сајы чохдур.

Мә'рузәчи комсомолун јарымәсрлик јубилеји гаршысында шәһәрин бир чох мәдәнијјәт очагларында, о чүмләдән Илич адына, Шаумјан адына мәдәнијјәт сарајларында, Тибб ишчиләринин мәдәнијјәт евиндә ишләрин чанланмасындан данышды, бунларда кечирилән тәдбирләрдән мисаллар кәтирди. Бунунла јанашы о, бу иштдә олан нөгсанлары да көстәрди.

Мә'рузә әтрафында мүзакирәләрдә М. Әзизбәјов адына Азәрбајчан Нефт вә Кимја Институтунун комсомол комитәси катиби З. Әлијев, Ленин Рајон Комсомол Комитәсинин катиби М. Мәммәдов, 26 Бакы комиссары адына завод комсомол тәшкилатынын катиби В. Пасников вә башгалары чыхыш етдиләр. Октјабр Рајон Комсомол Комитәсинин катиби Расим Әлијев гаршыдакы јубилејләрлә әлагәдар олараг һәјата кечирәчәкләри тәдбирләрдән сөһбәт ачды. Мәсәлән, онлар јубилејләр әрәфәсиндә али мәктәб тәләбәләринин иштиракы илә «Чичәклән, Одлар дијарым!» адлы үмумрајон фестивалы кечирмәк фикриндәдирләр. Азәрбајчан Политехник Институтунун бинасынын гаршысында көркәмли дөвләт хадими, һәким вә јазычы Нәриман Нәримановун һејкәли учалдылачагдыр, һејкәлин хәрчи тәләбәләрин јај әмәк семестриндә әлдә едилмиш вәсаитдән өдәниләчәкдир. Һејкәлин ән јахшы лајиһәси үчүн институтун кәнч ме'марлары арасында мүсабигә кечириләчәк.

Азәрбајчан ССР Идман Чәмијјәтләри вә Тәшкилатларынын Бакы Шурасы сәдринин мүавини Телман Сәфәров гејд етди ки, бешкүнлүк иш һәфтәсинә кечәндән сонра мүәссисәләрдә чалышан кәнчләрин идманын мүхтәлиф нөвләри илә мәшгул олмалары үчүн көзәл имкан јараныб. Комсомол тәшкилатлары бу имканлардан бачарыгла истифадә едәрәк кәнчләр арасында бәдән тәрбијәси вә идманы һәртәрәфли кенишләндирмәлидирләр.

Хитабәт күрсүсүнә агсачлы гочаман гадын—мүбариз ингилабчы Руһулла Ахундовун һәјат јолдашы Ф. Шлемова-Ахундова јанашды. О, арам-арам данышмаға башлады:

— Мән севинирәм ки, јарымәср әввәл тәмәл дашларыны гаранлыг дахмаларда гојдуғумуз Ленин комсомолунун бу күнкү мәчлиси белә ишыглы вә кениш салонларда кечирилир. Она көрә дә севинирәм ки, республика комсомолунун илк тәшкилат ишләриндә мән дә јахындан иштирак етмишәм. Бизим башладығымыз ишин мөһкәм әлләрдә олдуғуну көрүр вә инанырам ки, бу естафети гәләбәјә апарыб чыхарачагсыныз.

Пленумда јубилејләрлә әлагәдар олараг кечириләчәк тәдбирләр дә нәзәрдән кечирилди. Јахын вахтларда Бакыда «Совет Азәрбајчанынын 50 иллији» адлы тәләбә—тикинти дәстәси тәшкил олунаҹаг. Белә дәстәләр шәһәрдә мәнзил вә мәдәни-маариф биналарынын тикинтисиндә фәалијјәт көстәрәчәкләр. Мә'дәнләрдә, заводларда, тикинтиләрдә чалышан комсомол-кәнчләр коллективләри арасында «Илич бригадасы» адыны алмаг үчүн јарыш тәшкил олунаҹагдыр. Бакы вә бакылылар һаггында ән јахшы маһныларын мүсабигәси, јухары синиф шакирдләри арасында «Доғма јурдум—Азәрбајчан» мөвзусунда ше'р — мүсабигә, кәнчләрин техники вә бәдии өзфәалијјәт јарадычылыгларына бахыш фестивалы вә башга тәдбирләр кечириләчәкдир.

Пленумун ишиндә Бакы Шәһәр Партија Комитәсинин катиби В. Мәммәдов, республика Ингилаби Шөһрәт Шурасынын сәдри М. Дадашов јолдашлар да иштирак едирдиләр.

Аслан ЗЕЈНАЛОВ.

ПАРЛАГ ӘЛАМӘТ

ҮИЛККИ 50 ИЛ

Сурен АРТУНЈАН,
ЕРМӘНИСТАН ЛККИ МК-нын БИРИНЧИ КАТИБИ.

БӘ'ЗӘН Ермәнистаны «Карастан» — дашлар дијары адландырырлар. Бәли, ермәни иншаатчысы әсрләр боју дағлардан торпаг вә су «гопармаг» үчүн зәһмәт чәкмишдир...

Арпа-Севан зәрбәчи комсомол тикинтисиндә ишләр кенишләнәндә, иншаатчылар тунелләрдән биринин кирәчәјиндә гајанын үстүндә урарту јазысына раст кәлмишдиләр. Мө'чүзә нәтичәсиндә индијәдәк саз галмыш һәмин јазы бир вахт бурада ишләмиш адамлардан хәбәр верирди. Комсомолчулар гәдим јазыны горујуб сахламаг үчүн мүмкүн олан һәр шеји етдиләр. Бу күн тунел мәнз үзәриндә гәдим иншаатчылар һаггында јазы олан гајанын јанындан башланыр.

Кечмишдә олдуғу кими, инди дә Ермәнистанда иншаатчынын әмәји јүксәк гијмәтләндирилир. Әввәлләрдә олдуғу тәкин, инди дә ата өз сәнәтини оғлуна өјрәдир, она даша, «Карастан» өлкәсинин доғма торпағына мәһәббәт ашылајыр. Лакин инди бәннанын талеји бамбашгадыр. Бәнна оғлу Совет Ермәнистанында иншаатчы-мүһәндис, ме'мар вә конструктор олмушдур. Онун ишләри дә бөјүк мә'на вә мәзмун кәсб едир. Бүтүн совет кәнчләри кими, Ермәнистанын кәнч иншаатчылары да коммунизм гуручулуғуна даир Ленин идејаларындан илһам алырлар.

Бу күн республиканын зәрбәчи комсомол тикинтиләриндә оғлан вә гызларын бөјүк бир дәстәси чалышыр. 49 километрлик, нәһәр Арпа-Севан тунели, күчлү Татев ҺЕС-и, Вазума дағынын алтындан кечән вә өз бөјүклүјүнә көрә Загафгазијада биринчи һесаб едилән автомобил тунели, Јереванла Севан арасында јени автомобил хәтти, Сахкатзорда олимпија базасы вә дикәр тикинтиләр јубилеј илиндә республика комсомолунун тарих салнамәсинә гејд едилмишдир.

«Мәһсулдар һектарлар уғрунда» вә «Мәһсулдар фермалар уғрунда» јарыш Ермәнистан кәндиндән өтрү ән'әнәви олмушдур. Комсомол-кәнчләрдән ибарәт мелиорасија дәстәләри Мартуни, Талин, Ечмиадзин, хүсусән дә Ичиван рајонларында мүвәффәгијјәтлә фәалијјәт көстәрирләр. Артыг, бу рајонларда хам торпаглардан истифадә етмәк јолу илә чохлу үзүмлүк вә бағ салынмышдыр.

Бүтүн республикада машһур олан уста көмәкчиси Мигран Степанјан Мај үсјаны адына Ленинакан тохучулуг комбинатында чалышмагдадыр. Онун рәһбәрлик етдији бригада 80 дәзкаһа хидмәт едир. Бу, өлкәмиздә мөвчуд олан бүтүн нормалардан јүксәкдир. Степанјанын кердүјү иши механики сурәтдә тәкрар етмәк мүмкүн дејилдир. Јох, башлыча мәсәлә одур ки, онун нечә ишләдијини дәриндән өјрәнәсән. Вах, елә буна көрә дә Ермәнистанын јүнкүл сәнаје мүәссисәләринин ишчиләри Миграның иш тәчрүбәсини өјрәнмәк үчүн һәр тәрәфдән Ленинакана ахышыб кәлирләр. Беләликлә, бир адамын вәтәнпәрвәрлик тәшәббүсү габагчыл тәчрүбә мәктәбинә чеврилир.

Степанјанын башчылыг етдији бригаданын кәнчләри «бешиллији вахтындан тез јеринә јетирәк!» шүары илә чыхыш етмишләр. Республиканын кәнч мә'дәнчиләри вә кимјачылары да һәмин тәшәббүсә гошулмушлар.

Бу күнләр республиканын бүтүн комсомол тәшкилатлары комсомолун јубилејинә әмәк һәдијјәләри һазырлајырлар. Јереванын шин заводунун кәнчләри бөјүк мүвәффәгијјәтләр газанмышлар. Онлар бајрам шәрәфинә гәбул етдикләри өһдәликләри вахтындан ики ај јарым тез јеринә јетирмишләр. Шинчиләр гәнаәт едилмиш 30 мин метр корд вә 55 тон каучук һесабына пландан әлавә мин автомобил шини вә автомобил камерасы истеһсал етмишләр. Заводун комсомолчулары јени јүксәк өһдәликләрини ҮИЛККИ-нин 50 иллији әрәфәсиндә јеринә јетирмәји гәт етмишләр.

Ермәнистан пајтахтындакы Шаумјан рајонунун оғлан вә гызлары да бир сыра јахшы ишләр көрмүшләр. «Електрон» заводунун кәнч фәһләләри, мүһәндис вә алимләри «Наири-2» електрон-һесаблама машыныны јубилејәдәк јығыб гуртармаға тәләсирләр. Гурашдырычылардан вә сазлајычылардан ибарәт комсомол-кәнчләр бригадалары машыны вахтындан тез јығмағы вә ону сынагдан кечирмәјә башламағы вә'д етмишләр.

Јереван камвол-маһуд комбинатында гәнаәт олунмуш хаммал һесабына һәр күн бир сантиметр парча бурахмағы гәт етмишләр. һәр бир фәһләнин күндә бирчә сантиметр артыг парча истеһсал етмәси нәтичә е'тибары илә бүтүн комбинатда пландан әлавә тәгрибән 3 мин метр парча тохунмасына имкан вермишдир.

Ленинаканын кәнч ме'марларындан бир дәстәси ичтимаи әсасларла кәнчләр евинин лајиһәсини ишләјиб гуртармаг үзрәдирләр. Ичиван, Севан, Дилижан вә дикәр рајонларын кәнчләри идман мејданчалары, клублар вә мәишәт хидмәти објектләри инша едирләр.

Јереван автомобил заводунун бурахдығы машынлардан биринә «Комсомол» ады верилмишдир. Јереван автомобил заводунун оғлан вә гызлары һәмин машыны гәнаәт олунмуш хаммалдан ичтимаи әсасларла гурашдырмышлар.

Тәләбәләрин республиканын халг тәсәррүфатына көстәрдикләри бөјүк јардымы гејд етмәмәк олмаз. Мисал үчүн, Јереван университетинин бәрк чисимләр физикасы лабораторијасында вә металлар вә кристаллар физикасы кафедрасында Јереванда һазырланмыш вә өлкәдә ән бөјүк електрон сүр'әтләндиричиси һесаб едилән сүр'әтләндиричидән даһа сәмәрәли истифадә етмәк үчүн гургу дүзәлдилмишдир.

Ермәнистан кәнчләринин гардаш мүттәфиг республикаларын оғлан вә гызлары илә әлагәләри илдән-илә мөһкәмләнир. Онларын Инкилтәрәнин, Франсанын, Суријанын, Ливанын, Киприн, БӘР-ин вә дикәр өлкәләрин тәрәггипәрвәр тәшкилатлары илә бејнәлхалг әлагәләри дә дурмадан артыр. Совет Иттифагынын вә Болгарыстан кәнчләринин нүмајәндәләри достлуг јоллары илә Јеревана кәлмишдиләр. Бурада Совет Иттифагы илә Болгарыстанын јарадычы кәнчләринин клубу ачылмышдыр. Даһи фырча устасы Мартирос Сарјанын көрүш иштиракчыларына дедији сөзләр сәмими нәсиһәт кими сәсләнмишдир. О, демишдир: «Мүхтәлиф рә'јләрин тоггушдуғу чидди дискусијалар адамлары мә'нәви чәһәтдән зәнкинләшдирир, онлары бир-биринә даһа јахын едир. Үмуми бир мәгсәдә хидмәт едән достларын фикир мүбадиләси даһа хејирли олур. Милли мәдәнијјәт гоншу мәдәнијјәтләрин наилијјәтләрини өјрәнмәдән инкишаф едә билмәз. Гаршылыглы тә'сир јени мә'нәви сәрвәтләр мејдана чыхмасына сәбәб олур. Буна көрә дә мәнә чох хошдур ки, бизим өлкә илә гардаш Болгарыстанын јарадычы кәнчләринин јарадычылыг көрүшләриндә сосиалист инчәсәнәтинин инкишаф јоллары һаггында ачыг, чидди сөһбәт кетмишдир. Јарадычылыгда һәгигәт тәрәфдары олун!».

Республиканын кәнч бәстәкарлары, рәссамлары вә јазычылары комсомолун шанлы илләнумүнү јарадычылыг наилијјәтләри илә гаршылајырлар. ҮИЛККИ-нин 50 иллијинә һәср олунмуш республика сәркиси, әламәтдар һадисә мүнасибәти илә нәшр едилмиш јени китаблар буну бир даһа сүбут едир.

Ермәнистанын бүтүн кәнчләри Ленин комсомолунун әламәтдар илдөнүмүнү Совет өлкәсинин бөјүк үмумхалг бајрамы кими, кәнч ленинчиләрин бир чох нәсилләринин әмәк вә дөјүш ишләринә бахыш кими гејд едирләр.

МӘТБУАТ СӘРКИСИ

Совет Иттифагында кәнчләр вә ушаглар үчүн чохлу гәзет вә журнал нәшр олунур. Комсомолун 50 иллији гаршысында ҮИЛККИ МК-нын «Молодаја гвардија» нәшријјаты мүттәфиг республикаларын ЛККИ МК-лары вә «Сојузпечат» идарәләри илә бирликдә һәмин гәзет вә журналларын сәјјар сәркисини тәшкил етмишдир.

Октјабрын 7-дә Ленин Мәркәзи музејинин Бакы филиалында ушаг вә кәнчләр дөври мәтбуатынын Үмумиттифаг сәркисинин тәнтәнәли ачылышы олмушдур.

Ахшам саат 5-дә музејин кениш фојесинә Бакы шәһәри комсомолчулары вә кәнчләринин чохлу нүмајәндәси топлашмышды. Азәрбајчан ЛККИ Мәркәзи Комитәсинин катиби Рауф Ахундов сәркијә тамаша етмәјә кәләнләрә кириш сөзү илә мүрачиәт етди. Сонра Азәрбајчан ССР Рабитә Назирлијинин «Сојузпечат» идарәси рәисинин мүавини Н. Арајев чыхыш едиб, сәркинин әһәмијјәтиндән данышды.

Тәнтәнәли ачылышда ҮИЛККИ МК-нын органы «Молодаја гвардија» журналы редаксијасынын шө'бә мүдири В. Сорокин вә сәјјар сәркинин директору В. Маркин дә чыхыш етдиләр.

Р. Ахундов јолдаш гырмызы ленти кәсди. Тамашачылар сәркинин експонатлары илә таныш олмаға башладылар. Республиканын ушаг вә кәнчләр мәтбуатынын — «Азәрбајчан кәнчләри», «Молодјож Азербајджана», «Азәрбајчан пионери» гәзетләринин, «Улдуз», «Пионер» вә «Көјәрчин» журналларынын әлавидә стендләри диггәти чәлб едирди.

Експозисијасы 1917-чи илин октјабрындан бу күнәдәк өлкәмиздә ушаг вә кәнчләр мәтбуатынын инкишафыны әкс етдирән һәмин сәрки октјабрын 20-дәк нүмајиш етдириләчәкдир. Бу мүддәтдә тамашачылар кәнчләр гәзет вә журналларынын әмәкдашлары илә, республиканын кәнч јазычы вә шаирләри илә көрүшәчәк, охучу конфрансларында иштирак едәчәкләр.

Срағагүн сәркидә охучуларын «Азәрбајчан кәнчләри» гәзети редаксијасынын әмәкдашлары илә көрүшү кечирилмишдир.

С. АБДУЛЛА ОҒЛУ.

ШӘКИЛДӘ: сәркидән бир көрүнүш.

„АҒ ГЫЗЫЛ“ МӘНТӘГӘЛӘРӘ ДАШЫНЫР

Идарәмиз Пушкин, Учар, Фүзули, Жданов, Имишли, Сабирабад, Саатлы, Күрдәмир, Зәрдаб вә Агсу рајонларына хидмәт едир. Кечән ил коллективимиз һәмин рајонлар үзрә памбыг дашынмасы планыны артыгламасы илә јеринә јетирмишдир. Бу ил памбыг дашынмасы даһа јахшы тәшкил едилмишдир. Сабирабад, Учар вә Пушкин рајонларынын автомобил тәсәррүфатлары хүсусилә фәргләнирләр. «Колхида» маркалы автомашынларда ишләјән габагчыл сүрүчүләрдән Әликрам Иоајев индијәдәк 113 тон, Баһадур Зејналов 107 тон, Сејидага Атакишијев 104 тон, Һәмдулла Зејналов 105 тон (Сабирабад автомобил базасы), Илтифат Аббасов 100 тон, (Пушкин автомобил базасы), Әлисәфа Рүстәмов 106 тон, Аббасгулу Оручов 103 тон, Мәммәд Мәммәдов 102 тон (Учар автомобил базасы) памбыг дашымышдыр.

Үмумијјәтлә, идарәмизин бүтүн автомобил тәсәррүфатлары үзрә 10 күн мүддәтиндә 4.600 тон «ағ гызыл» дашынмышдыр. Бунун 2.820 тону харалсыз дашынмышдыр.

Бу ил идарәмизин сүрүчүләри 146.800 тон памбыг дашымалыдырлар. Бунун 83.000 тонуну харалсыз дашымаг нәзәрдә тутулмушдур. Сүрүчүләри мадди ҹәһәтдән һәвәсләндирмәк үчүн мүхтәлиф тәдбирләр көрүлмүшдүр. Коллективимиз иллики план тапшырыгларыны, һабелә социалист өһдәликләрини дә артыгламасы илә јеринә јетирәҹәкдир.

Јагуб АҒАЛАРОВ,
Ихтисаслашдырылмыш Кәнд Тәсәррүфаты Нәглијјаты Идарәси Јүкдашыма шө'бәсинин мүһәндиси.

Тәләбә „Волга“ удмушдур

Бакынын әманәт кассалары Азәрбајҹан ССР-ин 1968-ҹи ил пул-шеј лотереjасынын алтынҹы бурахылышы билетләри үзрә удушлары өдәмәјә башламышлар. Октјабрын 7-дә 26 Бакы комиссары адына рајонун мәркәзи әманәт кассасына онларҹа бакылы кәлмишди. Онларын арасында ән хошбәхт билетләрин саһибләри дә олмушдур.

Азәрбајҹан Политехник Институтунун тәләбәси И. Һүсејнов «Волга» автомашыны удмуш 042 нөмрәли 11.744 серијалы үчүнҹү дәрәҹәли билети тәгдим етмишдир. Һәмин күн бакылы Тапдыг Әсәдов да белә бир билет тәгдим етмишдир. Лакин онун билети биринҹи дәрәҹәли иди. Т. Әсәдов да «Волга» алаҹагдыр.

(Азәр.ТА).

ТӘБРИК ЕДИРИК, ФӘРҺАД!

«...Кәнҹ пианочу чәтин вә мүрәккәб бир шәраитдә гәләбә газанмышдыр. О, һазырлыглы вә истедадлы мусигичи олдуғуну көстәрмиш, совет инҹәсәнәтинин шәрәфини лајагәтлә мүдафиә етмишдир...».

ССРИ мәдәнијјәт назиринин мүавини В. И. Попов бу тә'рифли сөзләри истедадлы кәнҹ пианочу, Ү. Һаҹыбәјов адына Азәрбајҹан Дөвләт Консерваторијасынын 21 јашлы тәләбәси Фәрһад Бәдәлбәјли һаггында сөјләмишдир. Мәркәзи мәтбуатда хәбәр верилдији кими, һәмјерлимиз Португалијанын пајтахтында кечирилән бејнәлхалг мүсабигәдә парлаг гәләбә газанмышдыр. Мүнсифләр һеј'әти биринҹи јери совет пиано мәктәбинин кәнҹ нүмајәндәләри—москвалы Викторија Постникова ја вә Фәрһад Бәдәлбәјлијә вермишдир.

Охуҹуларымыза Фәрһад Бәдәлбәјли һаггында о, һәлә Прагада Сметана адына бејнәлхалг мүсабигәдә мүвәффәгијјәтлә чыхыш едиб Бакыја гајыдандан сонра кениш мә'лумат вермишдик. Бәли, Фәрһад һәмин бејнәлхалг мүсабигәдә дә мүкафата лајиг үчүнҹү јери тутмуш вә чех мусигиси классики әсәрләринин ән јахшы ифачысы үчүн тә'сис едилмиш мүкафата лајиг көрүлмүшдү.

Бәлкә дә о вахт Фәрһад Бәдәлбәјлинин бирдән-бирә белә бөјүк гәләбә газанмасыны «тәсадүф нәтиҹәси» һесаб едәнләр олмушду. Лакин Лиссабондан алынан шад хәбәр бир даһа көстәрди ки, Фәрһад Бәдәлбәјли артыг дүнјанын чох истедадлы кәнҹ пианочулары сырасына чыхмышдыр.

Фәрһад Бәдәлбәјлинин ифасы зәнкин мәзмуну вә техники ҹәһәтдән мүкәммәллији илә фәргләнир. Кәнҹ пианочу Азәрбајҹан консерваторијасында ә'ла һазырлыг мәктәби кечмиш, өз мүәллимләринин, биринҹи нөвбәдә профессор М. Р. Бреннерин көзәл кејфијјәтләрини әхз етмишдир.

Азәр.ТА-нын мүхбири совет мәдәнијјәтинин бир сыра көркәмли хадимләринә, о ҹүмләдән ССРИ халг артисти пианочу Јаков Флиерә, ССРИ халг артисти, Ленин мүкафаты лауреаты бәстәкар Гара Гарајевә, ССРИ халг артисти диријор вә бәстәкар Нијазијә, Ү. Һаҹыбәјов адына Азәрбајҹан Дөвләт Консерваторијасынын ректору, республиканын халг артисти Ҹөвдәт Һаҹыјевә вә башгаларына мүраҹиәт едәрәк ики кәнҹ совет пианочусунун нөвбәти гәләбәси һаггында мә'луматы шәрһ етмәји онлардан хаһиш етмишдир. Адлары чәкилән мәдәнијјәт хадимләри һәр ики пианочунун бөјүк гәләбәсини мусиги мәдәнијјәтимиз үчүн әсил бајрам һесаб етмишләр.

ССРИ халг артисти Гара Гарајев демишдир:

— Чәтин мүсабигәләрдә иштирак етмәк (пианочуларын Лиссабондакы јарышы да асан олмамышдыр) ифачылардан јүксәк мусиги мәһарәти, тәмкин, ирадә, мәгсәд ајдынлығы вә артистлик баҹарығы тәләб едир. Бизим ҹаван һәмјерлимиз сүбут етмишдир ки, бу кејфијјәтләрин һамысы онда вардыр. Фәрһад Бәдәлбәјли һаглы олараг бөјүк гәләбә газанмышдыр. Мән шүбһә етмирәм ки, гаршыда ону јени јарадыҹылыг наилијјәтләри көзләјир.

Шакирдинин гәләбәсиндән даһа чох севинмиш олан профессор М. Р. Бреннер демишдир:

— Мәним нәзәримдә кәнҹ мусигичинин бу парлаг мүвәффәгијјәти узун иллләрдән бәри севинҹлә хидмәт етдијим доғма Азәрбајҹан мәдәнијјәтинин наилијјәтләри илә сых әлагәдардыр. Мән, әзиз Фәрһады тезликлә бир ата кими бағрыма басмаг вә ону гәләбә мүнасибәти илә тәбрик етмәк истәјирәм.

Фәрһад Бәдәлбәјлини биз дә гәзетимизин бүтүн охуҹулары адындан тәбрик едир вә она даһа көркәмли јарадыҹылыг мүвәффәгијјәтләри арзулајырыг.

ШӘКИЛДӘ: Фәрһад БӘДӘЛБӘЈЛИ.

Архајынчылыға әсас вармы?

Сөһбәт абунәдән кедир

Өлкәмизин һәр јериндә олдуғу кими, республикамызда да кәлән ил үчүн гәзет вә журналлара абунә јазылышынын гызғын дөврүдүр. Һәр бир анләјән, еләҹә дә оғлан вә гызын истәнилән мәтбуата вахтында абунә јазылмасыны тә'мин етмәк мәгсәди илә «Сојузпечатын» акентликләриндә, мүәссисәләрдә, колхоз вә совхозларда, мәктәбләрдә јүзләрлә абунә посту јарадылмыш, бу мәс'ул ишә кифајәт гәдәр баҹарыглы, тәҹрүбәли иҹтимаи мүвәккил ҹәлб едилмишдир. Һазырда республика «Сојузпечат»ына һәр күн јерләрдә мәтбуата абунә јазылышынын кедишинә даир јени-јени мә'луматлар дахил олур. Фактлар көстәрир ки, бир чох шәһәр вә кәндләримиздә, гәсәбәләримиздә кәнҹләр өз севимли гәзет вә журналларына һәвәслә јазылырлар. Әлбәттә, бу тәсадүфи дејилдир. Дөври мәтбуата вахтында абунә јазылмаг, гәзет вә журналларын васитәси илә өлкәмизин дахилиндә вә харичиндә баш верән јениликләрлә мүнтәзәм таныш олмаг, өз савадыны, дүнјакөрүшүнү артырмаг кәнҹләримиз үчүн мә'нәви тәләбата чеврилмишдир. Республикамызын Шәки, Губа, Әли Бајрамлы, Ағҹабәди, Бәрдә, Варташен вә бир чох башга рајонларында абунә јазылышы кампанијасы мүтәшәккилликлә давам етдирилир. Шүбһәсиз, һәмин рајонларда кәнҹләр мәтбуатынын оғлан вә гызлар арасында кениш јајылмасынын башлыҹа сәбәби комсомол тәшкилатларынын ишә гајғыкешликлә јанашмалары, һабелә «Сојузпечат»ын, рабитә шө'бәләринин әмәкдашлары илә сых, ишкүзар әлагә сахламаларыдыр.

Бәс, үмумијјәтлә республикамызда кәнҹләр гәзет вә журналларына абунә јазылышынын вәзијјәти нечәдир?! Кәлин бу суала конкрет ҹаваб вермәк үчүн сентјабр ајында абунәнин кедишинә даир республика «Сојузпечат»ындан алдығымыз мә'лумата нәзәр салаг. Будур, сентјабр ајы әрзиндә Ләнкәранда ҹәми 574 нүсхә «Азәрбајҹан пионери», 500 нүсхә «Азәрбајҹан кәнҹләри», 39 нүсхә «Комсомолскаја правда», 12 нүсхә «Молодјож Азербајджана» гәзетләри, 61 нүсхә «Улдуз», 14 нүсхә «Молодој коммунист» журналы јајылмышдыр. Һалбуки, кечән илин ејни дөврүндә бурада кәнҹләр вә мәктәблиләр 6.546 нүсхә «Азәрбајҹан пионери», 5.419 нүсхә «Азәрбајҹан кәнҹләри» гәзетләринә, 3.380 нүсхә «Пионер», 1.349 нүсхә «Көјәрчин», 422 нүсхә «Улдуз» журналына абунә јазылмышдылар. Бәс, көрәсән бу ил Ләнкәранда абунәнин јарытмаз давам етдирилмәсинә сәбәб нәдир? Бу барәдә сөһбәт дүшәндә рајон комсомол комитәсинин биринҹи катиби Натиг Кәләнтәров:

— Мән, тәзә сечилмишәм,— дејә өзүнә бәраәт газандырыр.

Чох әҹәб! Бәс, рајкомун икинҹи катиби Оруҹ Ҹәбијев һансы әсасла индијәдәк абунә кампанијасы кими ваҹиб бир ишлә јарытмаз мәшғул олмушдур? Јери кәлмишкән ону да гејд едәк ки, Ләнкәранда кәнҹләр мәтбуатынын вә хүсусән «Азәрбајҹан кәнҹләри» гәзетинин охуҹусу дикәр рајонлара нисбәтән даһа чохдур. Буну һәр ил абунә кампанијасы баша чатдырылдыгдан сонра белә, гәзетимизә вахтында абунә ола билмәјән ајры-ајры кәнҹләрдән алдығымыз шикајәт мәктублары да ачыгҹа тәсдиг едир.

Әввәлләр Мир Бәшир Рајон Комсомол Комитәси (рајком катиби З. Мәммәдовдур) кәнҹләр мәтбуатына абунә јазылышында фәргләндијинә көрә ҮИЛККИ МК-нын Фәхри фәрманына лајиг көрүлмүшдүр. Тәәссүф ки, рајон комсомол комитәси бу ил абунә јазылышы кампанијасында чох пис фәалијјәт көстәрир. Буна нечә бәраәт газандырмаг олар ки, кечән бир ај әрзиндә рајонун оғлан вә гызлары вур-тут 40 нүсхә «Азәрбајҹан пионери», 5 нүсхә «Азәрбајҹан кәнҹләри», 3 нүсхә «Комсомолскаја правда», 4 нүсхә «Пионерскаја правда» гәзетинә, 30 нүсхә, «Кејәрчин», 7 нүсхә «Пионер», журналына абунә јазылмышлар. Тәәҹҹүблүдүр ки, рајкомун ишчиләри бунун сәбәбини рајонда дөвләтә памбыг сатышынын гызғын дөврү олмасы илә изаһ едирләр. Гәрибәдир, мәкәр рајон комсомол комитәсинин бүтүн фәалијјәти тәкҹә памбыг јығымына көмәк көстәрмәкләми мәһдудлашыр? Әлбәттә, јох, бу јалныз бәһанәдир.

Республикамызын Күрдәмир (рајком катиби И. Мәммәдовдур), Агдам (рајком катиби С. Аббасовдур), Гасым Исмајылов (рајком катиби Ш. Ҹаназадәдир), Сабирабад (рајком катиби А. Ҹәфәровдур), Жданов, (рајком катиби Т. Оручовдур), Шамхор (рајком катиби М. Әмировдур), Ҹәбрајыл (рајком катиби Р. Гулијевадыр), Фүзули (рајком катиби С. Гулијевдир), Масаллы (рајком катиби Ә. Әлишовдур) вә бир чох башга рајонларда да кәнҹләр гәзет вә журналларына абунә јазылышынын вәзијјәти гејри-гәнаәтбәхшдир. Нахчыван МССР-нин вә еләҹә дә Дағлыг Гарабағ Вилајәтинин бүтүн рајонларында исә абунәнин вәзијјәти хүсусилә јарытмаздыр.

Һәлә кечән ил Азәрбајҹан ЛКЕИ МК-нын бүросу Бакы вә Сумгајыт шәһәрләриндә кәнҹләр мәтбуатына абунә јазылышынын јарытмаз тәшкил едилмәси мәсәләсини ҹидди музакирә вә тәнгид етмишди. Тәәссүф ки, Бакы вә Сумгајыт шәһәрләринин комсомол тәшкилатлары бу тәнгиддән өзләри үчүн лазыми нәтиҹә чыхармамышлар. Фактлар көз габағындадыр. Бир ај әрзиндә Бакынын он рајонунда ҹәми 1.739 нүсхә «Комсомолскаја правда», 878 нүсхә «Азәрбајҹан пионери», 633 нүсхә «Азәрбајҹан кәнҹләри», 838 нүсхә «Молодјож Азербајджана» гәзети, 70 нүсхә «Молодој коммунист», 93 нүсхә «Комсомолскаја жизн», 59 нүсхә «Молодаја гвардија», 98 нүсхә «Улдуз» журналы вә с. јајылмышдыр. Бу ҹәһәтдән Сумгајыт шәһәриндә вәзијјәт даһа писдир.

Көрәсән бу архајынчылығын сәбәби нәдир? Бакынын 26-лар Рајон Комсомол Комитәсинин икинҹи катиби Акиф Ҹәфәровла сөһбәт едирик. Катибин дедијинә көрә, 1 нөмрәли ајаггабы фабрикиндә, Ленин адына АПИ-дә, Азәрбајҹан Халг Тәсәррүфаты Институтунда абунә јазылышы хүсусилә јахшы тәшкил едилмишдир. Лакин әсил һәгигәт онун дедикләринин әксини көстәрир. Ајаггабы фабрикиндә 397 нәфәр комсомолчу вә ән азы бир о гәдәр дә кәнҹ чалышыр. Буна бахмајараг, һәмин мүәссисәдә бу ил ҹәми 80 нүсхә «Азәрбајҹан кәнҹләри» гәзетинин јајылмасы нәзәрдә тутулмуш вә нәһајәт, бу рәгәм сонрадан 67-јә ендирилмишдир. Һалбуки, һазырда «Азәрбајҹан кәнҹләри» гәзетинин фабрикдә 470 нәфәр дахими охуҹусу вардыр. Ленин адына АПИ-дә, Азәрбајҹан Халг Тәсәррүфаты Институтунда вә еләҹә дә рајонун дикәр мүәссисәләриндә абунә јазылышы илә ҹидди мәшғул олунмур. Буну индијәдәк рајонун әразисиндә ҹәми 455 нүсхә «Комсомолскаја правда», 146 нүсхә «Молодјож Азербајджана», 48 нүсхә «Азәрбајҹан кәнҹләри», 1 нүсхә «Азәрбајҹан пионери» гәзетинин, 7 нүсхә «Комсомолскаја жизн», 1 нүсхә «Молодој коммунист» журналынын јајылмасы бир даһа тәсдиг едир. Фактлар көстәрир ки, Бакынын хүсусән, Гарадағ, Әзизбәјов, Шаумјан, Киров, Ленин, Октјабр, Нәриманов, Орҹоникидзе вә дикәр рајонларда да абунә јазылышынын вәзијјәти јарытмаздыр.

Абунә кампанијасыны мүтәшәккил вә гыса мүддәтдә баша чатдырмаг инди комсомол тәшкилатларымызын гаршысында дуран башлыҹа вәзифәләрдән биридир. Буна көрә дә республикамызын комсомол тәшкилатлары, «Сојузпечат»ын акентликләри вә һабелә бу ваҹиб ишә мәс'ул олан оғлан вә гызлар јерләрдә абунә јазылышынын кедишини һәр васитә илә кенишләндирмәли, гәзет вә журналларын кәнҹләр арасында вахтында јајылмасы үчүн әлләриндән кәләни әсиркәмәмәлидирләр. Бунун үчүн исә биринҹи нөвбәдә ҹидди тәшкилатчылыг иши, һәр бир кәнҹә фәрди јанашмаг, онларын марағыны дәриндән өјрәнмәк тәләб олунур. Хүсусән һејвандарлыг вә памбыгчылыгла мәшғул олан рајонларда абунә мәнтәгәләри билаваситә фермалара, тарла дүшәркәләринә көчүрүлмәлидир. Белә олдугда кәнҹләр гәзет вә журналлары оғлан вә гызлар арасында вахтында вә кениш јајылар.

Мүршүд ДАДАШОВ,
Логман БАБАЈЕВ.

ШӘКИЛДӘ: 1 нөмрәли ихтисаслашдырылмыш «Сијаси китаб» мағазасында. Сатыҹы Лүдмила ҺӘСӘНОВА алыҹылара хидмәт едир.

Фото И. Зәкинин дир.

МҮБАРӘКДИР: «СИЈАСИ КИТАБ» МАҒАЗАСЫ

Бакы, Иншаатчылар проспекти 25-а. Срағакүн һәмин үнванда—јарашыглы бинанын биринҹи мәртәбәсиндә тәшкил едилмиш 1 ихтисаслашдырылмыш сијаси китаб мағазасынын тәнтәнәли ачылышы олмушдур. Мағазанын гаршысына топлашмыш илк алыҹылар сәбирсизликлә лентин кәсилмәсини көзләјирдиләр. Нәһајәт, онлар ичәри дә'вәт олундулар.

Будур, јарашыглы китаб рәфләри илә үзбәүз дурмушуг. «В. И. Ленинин анадан олмасынын 100 иллији» адландырылмыш хүсуси бөлмәнин габағында даһа чох адам топлашмышдыр. Сатыҹылардан Л. Һәсәнова, Г. Ибраһимов, А. Гукасова вә башгалары алыҹыларын хаһишләрини бөјүк һәвәслә јеринә јетирирләр.

Сијаси китаб һәвәскарларынын маражлары мүхтәлифдир. Будур, учабојлу бир кәнҹ В. И. Ленинин «Сосиализм вә мүһарибә», «Бир аддым ирәли, ики аддым кери», «Әмәк мәһсулдарлығы һаггында» вә башга әсәрләрини сечир. Онунла таныш олуруг: Әрәстун Не'мәтов 6 нөмрәли тикинти идарәсиндә фәһлә ишләјир. Бу ил Д. Бүнјадзадә адына ХТИ-нин ахшам шө'бәсинә дахил олмушдур. Онунла јанашы дајанмыш Тамилла Ҹәбрајылова да һәм охујур, һәм дә ишләјир. Онун сијаси әдәбијјата бөјүк марағы олдуғуну сезмәк чәтин дејилдир. В. И. Ленин адына АПИ-нин тәләбәси Аида Зәкијаны гәһрәман совет кәшфијјатчылары һаггында сәнәдли әсәрләр, Бакы Рабитә Техникумунун тәләбәси Јавәр Гулијеви исә сијаси игтисада даир китаблар марагландырыр.

Илк алыҹылардан бири, агсачлы Мәммәд Бабајев бизә јахынлашыр вә:

— Базарлығымдан чох разыјам,—дејә алдығы китаблара ишарә едир,—«Естетика вә инҹәсәнәт» китабыны хејли вахтдыр ахтарырдым. Нәһајәт, тапдым. Белә бир китаб мағазасынын ачылмасы чох фәрәһлидир. Адам һајин һарда ахтармағы билсә јахшыдыр.

Башга алыҹылара јанашырыг. Һамы чох мәмнундур. Шө'бәләрдә гызғын иш кедир.

Биз сијаси китаб мағазасынын ачылышында иштирак етмиш Азәрбајҹан ССР Назирләр Совети јанында Мәтбуат Комитәсинин сәдри И. Нәзәров јолдашын јени мағаза барәсиндә бир нечә сөз сөјләмәсини хаһиш едирик. И. Нәзәров јолдаш дејир:

— Билдијиниз кими, шәһәримиздә елми-педагожи әдәбијјат, мусиги вә инҹәсәнәт әсәрләри сатан хүсуси мағазалар вардыр. Бу күн хүсуси мағазаларын сырасына республикада илк сијаси әдәбијјат мағазасы да дахил олур. Бурада өлкәмизин мәркәзи нәшријјатлары, гардаш республикаларын, һабелә республикамызын нәшријјатлары тәрәфиндән бурахылмыш иҹтимаи-сијаси әдәбијјатлар сатылаҹагдыр. Азәрбајҹан вә рус шө'бәләринин мүхтәлиф әдәбијјат нөвләри үзрә 8 јарым шө'бәси вардыр. Мағазанын фондуну 5 миндән јухары адда 50 мин манатлыг әсәр тәшкил едир. Бурада елми коммунизм банциләринин әсәрләрини, партијамызын вә комсомолун тарихинә, фәлсәфәјә, һүгуг, бејнәлхалг мүнасибәтләр мәсәләсинә вә с. даир чохлу китаб тапмаг олар.

Партија тәһсили системи үчүн дәрс вәсаити вә әјани вәсаит сатышы мағазанын фәалијјәтиндә көркәмли јер тутаҹагдыр. Мүһазирәчиләр, тәблиғатчылар вә тәшвигатчылар бурада истәдикләри методики әдәбијјатлары ала биләрләр. Мағазада лүғәтләр, мә'лумат китабчалары, тәгвимләр дә сатылыр.

Биз јени мағазаја биринҹи нөмрәни вермишик. Демәли, бу мағаза Азәркитабын јалныз Бакы шәһәриндәки 60-а јахын китаб мағазасынын флагманы олаҹагдыр. Гој, о, әһалијә хидмәт, сатыш мәдәнијјәти ҹәһәтдән дә мағазалар ичиндә һәмишә биринҹи вә нүмунәви олсун.

Ә. ӘЗИМОВ.

Мәктуб дәрч олунмаса да...

Мәнзил вериләҹәкдир

Гырагкәсәмән кәндинин сакини Гурбан Гасымов узун мүддәт колхозда ишләмиш, инди исә тәгаүдә чыхмышдыр. Онун мәнзили көһнә, јашајыш үчүн јарарсыздыр. Буна көрә Гасымов колхоз сәдринә әризә илә мүраҹиәт етмишди ки, кәнддә јени тикилмәкдә олан бинадан она да мәнзил ајырсынлар. Сәдр вә'д етмиш, лакин бина истифадәјә вериләндә тәгаүдчү Гасымову «унутмушду». Гасымов бу барәдә редаксијамыза да мә'лумат вермишди.

Һәмин мәктуб јохланыб тәдбир көрүлмәк үчүн Газах Рајон ЗДС Иҹраијјә Комитәсинә көндәрилмишди. РИК-нин сәдри **И. Мәммәдов** јолдашдан ҹаваб алмышыг: «Гырагкәсәмән кәндинин сакини Гурбан Гасымов јени тикилмәкдә олан евләр истифадәјә вериләндә мәнзиллә тә'мин едиләҹәкдир».

Нәзарәт артырылмышдыр

Алдығымыз бир мүхбир мәктубунда көстәрилирди ки, Бакынын Мусабәјов гәсәбәсиндәки колхоз базарында бир груп мөһтәкир мәскән салмышдыр. Базарда әлдә гојун әти, һабелә дикәр јејинти мәһсуллары сатан кәнҹләрә раст кәлмәк олур. Мәктубда даһа сонра билдирилирди ки, үмумијјәтлә базарда һеч бир гајда-гануна әмәл едилмир.

Мәктубу Октјабр Рајон Милис Шө'бәсинә көндәрмишдик. Рајон милис шө'бәси 8-ҹи бөлмәсинин рәиси милис капитаны **Р. Әлијев** јолдаш көрүлмүш тәдбир барәдә редаксијамыза мә'лумат вериб: «Мүхбирин јаздыглары доғрудур. Базарда мөһтәкирлик едәнләр јахаланмыш, әлдә әт сатанлардан 13 нәфәри ҹәримә едилмишдир. Әлбәндә Мәммәдов барәсиндә исә ҹинајәт иши галдырылмышдыр.

Мөһтәкирләрә гаршы даһа ҹидди мүбаризә апармаг мәгсәди илә базарда мүнтәзәм нәзарәт гојулмушдур».

Идман

Столүстү теннис

Кишинјовда ССРИ кубоку уғрунда столүстү теннис јарышлары гуртармышдыр. Москванын һәм гадын, һәм дә кишн идманчылары биринҹи јери тутараг ССРИ кубокуну алмышлар. Украјна командасы икинҹи јери тутмушдур. Азәрбајҹанын гадын вә киши командалары исә үчүнҹү јерә чыхмышлар. Кичик ракет усталарымыз Бакыја гајыдан кими мүхбиримиз Азәрбајҹанын јығма командасынын мәшгчиси Мајис Шејдабәјовла мүсаһибә кечирмишдир. Мәшгчи демишдир:

— Республикамызын кичик ракет усталары илк дәфәдир ки, команда зачотунда белә јүксәк нәтиҹә әлдә едирләр. Идманчыларымыздан Мәдинә Мәммәдова, Николај Новиков вә башгалары өзләрини күчлү рәгиб кими көстәрмишләр. Бир нечә күндән сонра столүстү теннисчиләримиз тәзәдән ҹидди һазырлашмаға башлајаҹаглар. Ахы, гаршыда Азәрбајҹан чемпионаты дурур. Республика биринҹилијини јарышлары баша чатдыгдан сонра идманчыларымыз Сејлонун кичик ракет усталары илә бејнәлхалг јолдашлыг көрүшү кечирәҹәкләр.

— Идманын бу нөвүнүн сүр'әтлә инкишафыны нә илә изаһ етмәк олар?

— Һәр шејдән әввәл гејд етмәлијәм ки, столүстү теннис нәинки шәһәрләримиздә, һәтта кәндләримиздә дә севилир. Һазырда ән уҹгар кәнд рајонларында белә, кәнҹләр столүстү теннис бәһсиндә һәвәслә мәшғул олурлар. Бакыда исә столүстү теннисчиләр мәктәби ачылмышдыр. Јени мәктәб республикамызда столүстү теннис нөвүнүн инкишафына бөјүк тәкан вермишдир. Һәмин мәктәбдә онларча оғлан вә гыз өз усталыгларыны артырыр.

Волејбол

Бир нечә күндүр ки, Бакыда фәһлә спартакиадасы давам едир. Волејболчулар мүбаризәни баша вурмушлар. Әзизбәјов рајонунун гадын, Орҹоникидзе рајонунун киши командалары спартакиаданын чемпиону адыны газанмышлар.

Шаһмат

Гадын шаһматчылары арасында өлкә чемпионаты давам едир. Һәләлик Блинова ирәлидә кедир. О, 4 хал топламышдыр. Сонракы јерләри һәрәси 3 хал топлајан Зворыкина вә Александрија тутурлар. Бакылы уста Затуловскаја 2,5 хал јығмышдыр.

Футбол

Кәнд футболчуларынын «Гызыл сүнбүл» кубоку уғрунда Үмумиттифаг јарышларынын финалы башланмышдыр. Мә'лум олдуғу кими бу јарышларда Азәрбајҹанын идман шәрәфини Имишли рајонунун «Муған» командасы горујур. «Муған» илк турда Украјна футболчулары илә көрүшмүш вә бөјүк һесабла мәғлуб олмушдур—1:5. Икинҹи турда исә һәмјерлиләримизин рәгиби Өзбәкистан футболчулары олмушлар. Бу дәфә Муған дүзүнүн футболчулары рәгибләринә 1:0 һесабы илә галиб кәлә билмишләр.

Дәјишиклик олмады

Адәтән, өлкә чемпионатынын сонуна јахын кечирилән һәр бир ојун јарыш ҹәдвәлиндә дәјишиклик едир. Лакин срагакүн Кијев динамочулары илә пајтахт дәмирјолчуларынын көрүшүндән сонра јарыш ҹәдвәлиндә һеч бир дәјишиклик олмады. Ојун 3:1 һесабы илә кијевлиләрин хејринә гуртарды. Топлары галиб командадан үзвләриндән Хмелнитски, Пузач, Серебрјаников вурдулар.

Инди јарыш ҹәдвәлинә нәзәр салаг.

	О	Г	Һ	М	Т	Х
1. Динамо К.	31	19	10	2	51—20	48
2. Спартак	31	18	7	6	52—34	43
3. Торпедо М.	30	15	10	5	46—23	40
4. МОИК	31	15	9	7	40—28	39
5. Динамо Мн.	29	14	9	6	35—22	37
6. Динамо М.	31	14	8	9	45—29	36
7. Динамо Тб.	31	13	10	8	39—21	36
8. Черноморетс	30	10	13	7	42—37	33
9. Локомотив	31	10	12	9	30—32	32
10. Шахтачы	31	9	11	11	32—31	29
11. Зенит	31	8	13	10	28—40	29
12. Зарја	32	9	11	12	20—34	29
13. ОИК	31	9	10	12	36—39	28
14. Нефтчи	31	8	10	13	31—42	26
15. Кр. Советов	31	8	9	14	20—31	25
16. Арарат	31	9	6	16	27—41	24
17. Торпедо Кт.	32	7	9	16	25—38	23
18. Кајрат	31	7	8	16	19—35	22
19. Пахтакор	31	6	8	17	29—52	20
20. Динамо Кд.	31	5	9	17	19—37	19

МОЛОДЕЖЬ АЗЕРБАЙДЖАНА ГӘЗЕТИНИН БУ КҮНКҮ НӨМРӘСИНДӘ:

Улдуз № 9

«Улдуз» журналынын сентјабр нөмрәси халгымызын шанлы өвладлары 26 Бакы комиссарынын әзиз хатирәсинә һәср едилмиш јазыларла ачылыр. «26 Бакы комиссарынын гәһрәманчасына һәлак олмасынын 50 иллији» башлығы алтында «Әбәди мәш'әл» адлы редаксија мәгаләси, Рамиз Әлијевин «26-лар адына метро» ше'ри, Тофиг Мусајевин «Чанлы сурәтләр» јазысы верилмишдир.

Нәср бөлмәсиндә Елчинин «SOS» повести дәрч олунмушдур.

Поезија бөлмәсиндә Балаш Азәроғлунун, Хәлил Рзанын, Тофиг Бајрамын, Рәфиг Заканын, Мәммәд Исмајылын, Аббасағанын, Мустафа Искәндәрзадәнин, «Илк һекајәләр вә ше'рләр кушәси»ндә Ағасән Бәдәлзадәнин, Нусрәт Кәсәмәнлинин, Телман Әләскәровун вә Адил Гасымовун ше'рләри вардыр. Кушәдә шаир Бәхтијар Ваһабзадә Ағасән Бәдәлзадәнин ше'рләри һагда «Јанмаг она дејәрәм ки...» мәгаләси илә чыхыш едир.

Журналын бу нөмрәсиндә Гулу Хәлиловун арамыздан вахтсыз кетмиш истe'дадлы алим Шамо Рәһимов һаггында јаздығы «Һәјат вурғуну» јазысы нәзәри чәлб едир.

«Кәнч тәнгидчинин трибунасы»нда јазычы Исмајыл Шыхлынын јарадычылығыны шәрһ едән «Дәли Курун нәғмәкары» мәгаләси чап олунмушдур. Мәгаләнин мүәллифи И. Мустафајевдир.

Мәшһур Италјан публисисти Аугусто Ливи кечән ил өлкәмизи кәзиб-долашмыш, дүнјада илк сосиалист дијары һаггында өзүнүн тәэссуратларыны јазмышдыр. Мүәллиф вәтәнимизин чошгун һәјатыны, азад, хошбәхт совет адамларынын динч јарадычы әмәјинин романтик вүс'әтини мәфтунлугла гәләмә алмышдыр. «Улдуз» јени нөмрәсиндә Аугусто Ливинин очеркләриндән бизим республикамыза аид олан һиссәни Таһир Ширинoғлунун тәрчүмәсиндә өз охучуларына тәгдим едир.

М. П. Вагифин анадан олмасынын 250 иллији мүнасибәти илә Дәмир Алмәммәдовун «Һуманист сәнәткар», Елмәддин Әлибәјзадәнин «Вагиф ше'ри. Вагиф услубу», Мустафа Мустафајевин «Закир јарадычылығында јашајан ән'әнәләр» јазылары кетмишдир.

Журналда Әлишир Нәваинин анадан олмасынын 525, Николоз Бараташвилинин анадан олмасынын 150 иллијинә һәср едилмиш јазылар вә башга материаллар да вардыр.

«Улдуз» журналынын 9-чу нөмрәсиндән нүмунәләр веририк.

СӘНИН БАЈРАМЫНДЫР, ӘЗИЗ ШАИРИМ!

Шушаја кәлмишик, көзәл Шушаја,
Сәнин бајрамындыр, әзиз шаирим.
Күл-күлә сармашыб, шуа-шуаја,
Еј шуалар гәдәр тәмиз шаирим!
Сејр едиб зирвәнин хал-хал гарыны,
Ахырам сүзүлән селләрлә бирҝә.
Јадыма саланда мисраларыны,
Иҹлајиб өпүрәм күлләрлә бирҝә.
Өмрүн—о гајнајан булаглар кими,
Ше'рин— заман-заман гајыдан баһар,
Еј бу сал гајалар, бу дағлар кими
Әбәди сәнәткар, мүдрик сәнәткар!
Көз кими горудун сән бу баһары,
Чан-чијәри олдун гәһрәманларын.
Бу гылынч ағызлы нәһәнк дашлары
Учурдун башына ганлы Гачарын.
Шушаја кәлмишик, көзәл Шушаја,
Сәнин бајрамындыр, әзиз шаирим.
Дөнүб Чыдыр дүзү бир тамашаја,
Еј бу дүзләр кими өлмәз шаирим!
Сәнин мәзарына күл дүзән әлләр,
Чичәјә бүрүјүб бизи бу јердә.
Даша гәдәмини гојса көзәлләр,
Бәнөвшә битирәр изи бу јердә.
Һәрдән ајна тутуб чамал көрәнин,
Көзүнү бахыбан, үз көстәрәнин,
Зүлфә, занәхдана сығал верәнин,
Чилвәси бу јердә, назы бу јердә.
Ушу әшрафилик булуд сачлары
Андырыр јенә дә зәрли сулары.
Рәссам тәбиәтин өз бојалары
Бир һүснә көчүрүб јазы бу јердә.
...Көзәллик әбәди, исмәт әбәди,
Севкидән јоғрулмуш сәнәт әбәди.
Јох, бу күл тәпәси мәзарын дејил,
Сәнәт мә'бәдидир, һәјат мә'бәди!

Хәлил РЗА.

ИЛК СЕВКИ МӘКТУБЛАРЫ

Бу саралмыш вәрәгләр
Көзүмлә сығалланыб,
Әлимлә әзизләниб.
Сәтирләр арасында
Чаванлығым кизләниб,
Мәһәббәтим кизләниб.
Сәтирләр арасында
Сәмимијјәтим галыб,
Тәмиз нијјәтим галыб;
Үрәјимдә галыбмы?
Сәтирләр арасында
Ешгә һөрмәтим галыб;
Үрәјимдә галыбмы?
Сәтирләр арасында
Фикир вер сөзләрә сән:
«Еј өмрүм, сәадәтим,
Сәнсиз јашарам чәтин».
Охудугча дејирәм:
Бу, мәнәмми көрәсән?
Һејф ки, дәјишмишәм,
Һејф ки, мән дејиләм.
Һејф ки, о күнләрә
Бир дә дөнән дејиләм.
Сәтирләр арасында
Ешгим од тутуб јаныр.
Сәтирләр арасындан
Көрүш јери бојланыр,
Вида јери бојланыр.
Сәтирләр дә гаралыб
Көзүмүн гарасындан.
Сачларыма јол дүшүб
Сәтирләр арасындан....
Мән чәкмирәм, чәкмирәм
О күнләрин гәмини.
Демирәм ки, гајтарын
Чаванлыг аләмини.
Чығырсам да гајытмаз,
Ону нијә сәсләјим?
О бир дәфә верилән
Ширин төһфәјди, пајды.
Сәтирләр арасында
Галан мүгәддәслијим,
Паклығым, тәмизлијим
Каш ки, мәзара кими
Үрәјимдә галајды!

Тофиг БАЈРАМ.

АЈ КӨЈДӘМИ, ЈЕРДӘМИ?

(НӘҒМӘ)

Көј кәл бир кәһкәшанмы
Күлләр һанкатында?
Бир көрпә әсиманмы
Улдузларын алтында!

Нур әлләрин, севкилим,
Бу сәһнәјә пәрдәми?
Мән инди һардан билим,
Ај көјдәми, јердәми?

Нијә сусурсан, нијә?
Үрәјими динлә кәл.
Бир әбәди саннјә
Сахланаг сәнинлә кәл!

Ај булудларда галмыш,
Ја бу һөрүкләрдәми?
Мәни бир фикир алмыш,
Ај көјдәми, јердәми?

Бу суал сән нәфәсли
Кечәнин суалымы?
Ајын һүснүнүн әсли,
Сән Ајын хәјалымы?

Ај күлүм, ај үзүндән
Ајна сулар зәрдәми?
Соруш Ајын өзүндән:
Ај көјдәми, јердәми?

Рәфиг ЗӘКА.

ҺӘЈАТ ВУРҒУНУ

Шамо РӘҺИМОВ.

(МӘГАЛӘДӘН СӘТИРЛӘР)

Шамонун вәтән мәһәббәти һәр чүр фанатизмдән, мәһдудлугдан узаг иди. О, бу торпағын ләјагәтини вә сигләтини јахшы дәрк едирди. Буна көрә дә Москвада охудуғу вә аспирантураја сәрф етдији илләрдә дә, бүтүн елми фәалијјәтиндә дә чалышырды ки, бу торпаға, бу халга намуслу бир өвлад кими хидмәт етсин. Бу хидмәтдә исә сејсмолоҝија елминин мисилсиз әһәмијјәти вар иди. Ахтарышлар, зәһмәт, тәрәддүд вә шүбһәләр онун бејниндә јени елми нәтичәләр доғурурду. Јерин дәринликләринин гурулушу һаггында мүасир тәсәввүр исә бәлкә дә дәгиг дејилдир» («Коммунист» гәзети, 21 ијун 1966).

Бу бөјүк елми кәшф Шамону танıјан вә она дәрс дејән мүәллимләр, алимләр үчүн һеч дә көзләнилмәз бир һадисә дејилди. Һәлә али мәктәбдә икән өз парлаг истe'дады вә кениш мүталиә габилијјәти, сәрраст вә чәсарәтли мүһакимәләри илә фәргләнән Шамону академик Отто Јулјевич Шмидт вә професор Јевкени Фјодорович Саваринский кими көркәмли алимләр јүксәк гијмәтләндирмиш вә хәбәрдарлыг етмишдиләр ки: «Гафгаз оғлу, бөјүк бир дејүшә атылырсан!».

Онун елми габилијјәти 1958-чи илдә Москвада физика-ријазијјат елмләри үзрә алимлик дәрәчәси аларкән бир даһа тәсдиг едилди, көркәмли совет алимләри тәрәфиндән чох јүксәк гијмәтләндирилди. Онун севинч дalғалары кәшф етдији елми далғаларла бирләшиб доғма Азәрбајчаны башдан-баша долашды, арзулары вә кәләчәк планлары илә бирликдә ганадлы гуша дөнүб Јер шарынын Узаг Шәрг, Австралија, Африка, Мәркәзи Америка, Јапонија, Чәнуби Мексика... кими саһилләрини, Филиппин вә Алеут, Тајван вә Курил адаларыны, Һинд вә Сакит океанлары илдырым сүр'әти илә долашды... инсанлара севинч вә фәрәһ кәтирди.

Она Москвада вә Тбилисидә, Узаг Шәргдә ишләмәји тәклиф етдиләр. Лакин Шамо өзүнү Азәрбајчансыз тәсәввүр едә билмирди. О, өмрүнүн сонуна кими Азәрбајҹан ССР ЕА-нын Кеолокија Институтунда баш елми ишчи вәзифәсиндә чалышды. Јер физикасынын мүхтәлиф проблемләринә һәср едилмиш онларла гијмәтли әсәрләрини јазмагла бәрабәр бөјүк ташкилатчылыг ишләри дә апарды...

Кәнч алимин елми кәшфи харичи алимләрин дә диггәтини чәлб етди. Онун әсәрләри Инкилтәрәдә, АБШ-да, Һиндистанда, бир сыра демократик республикаларда Јер елми илә мәшғул олан мәшһур алимләрин марағына сәбәб олду. Онун һаггында бәһс едән совет вә харичи алимләр «истe'дадлы кәнч алим», «Јер физикасы саһәсиндә мәшһур вә гијмәтли тәдгигаты илә танынмыш», «көркәмли совет сејсмологу», «дәрин елми әсәрләри илә сејсмолоҝијанын бир сыра проблемләрини һәлл етмиш» вә с. тә'рифләр ишләтмәјә башладылар. Шамонун орта мәктәб мүәллими К. Кочарлинин, елми рәһбәри Ј. Ф. Саваринскинин, көркәмли азәри алимләри академик З. Хәлиловун, проф. Ә. Һүсејновун бу истe'дадлы кәнчин елми габилијјәти барәдә вахты илә сөјләдикләри јүксәк гијмәтдә јанылмадыглары бир даһа сүбута јетди.

Истe'дадлы азәри алиминин кәшфиндән сонра бир сыра харичи алимләр дә өз методларына «тәнгиди бир нәзәр» салмаға башладылар. АБШ президентинин елми мәсләһәтчиси, Кеофизика Институтунун директору, профессор Франк Пресс вә онун мүәллими проф. М. Јунг тәрәфиндән ирәли сүрүлмүш вә сон дөврләрә гәдәр тәтбиг едилән фаза сүр'әтләринин тә'јинетмә методунун принсипләри дә артыг Шамо тәрәфиндән елми дәлилләрлә сарсыдылмышды. Профессор Ф. Пресс өз китабларыны Шамоја һәдијјә көндәриб мәктубунда јазырды ки, мән дә сиз мәшғул олан мәсәләләрлә марагланырам. Мән истәрдим ки, бир-биримизлә јазышаг вә аиләләримиз бир-бири илә таныш олсунлар.

ССРИ ЕА-нын Јер Физикасы Институтунда сејсмолоҝија ихтисасы үзрә 1953-чү илдә аспирантураја кирән Шамо буну да јахшы билирди ки, Јер гурулушунун вә габығынын өјрәнилмәси саһәсиндә 80 илдән артыгдыр ки, бөјүк инкилис физики Релеј тәрәфиндән кәшф едилмиш метод әсас көтүрүлүр. Лакин Јерин башдан-баша лајлардан ибарәт олмасы, мәсәләни чох мүрәккәбләшдирир вә һәмин методун даһа да тәкмилләшдирилмәси инкишафы тәләб олунур. Белә олдуғу һалда Релеј далғалары Јерин тәркибини вә гурулушуну, еләчә дә јералты тәканларын мүхтәлиф лајлардан кечмә сүр'әтини дәгиг өјрәнмәк вә мүәјјәнләшдирмәк үчүн кифајәт дејилдир. Чүнки јералты тәканлар нәтичәсиндә јаранан далғалар мүхтәлиф тәркибли, мүхтәлиф гурулушлу лајлардан ејни сүр'әтлә кечә билмәз.

Шамо елми сәләфинин сәтһ далғасыны даһа да инкишаф етдириб она 2-чи вә 3-чү груп дaлғалар да әлавә едир. Онун өз ады илә бағлы олан бу елми кәшфин зәлзәләнин сејсмик күчүнү, башланмасыны тә'јин етмәкдә вә өјрәнмәкдә сон дәрәчә бөјүк әһәмијјәти вар иди. Беләликлә, кәнч алим Јер елминин даһа да тәкмилләшмәси вә өјрәнилмәси үчүн тамам јени метод ирәли сүрүр: «Шамо Рәһимов тәрәфиндән тәклиф олунмуш бу јени метод бир-биринә јахынлашдырылмыш, лакин мүхтәлиф кеоложи шәраитдә јерләшән стансијалар методудур.

Әлдә едилән нәтичәләр методун мүәллифинә белә бир фикир јүрүтмәк имканы верир ки, Јер күман едилдијиндән гат-гат артыг дәрәчәдә чохлајлыдыр.

Гулу ХӘЛИЛОВ

SOS

ЕЛЧИН

(ПОВЕСТДӘН ПАРЧА)

«Лејлаја нә олуб?»—бу суал беш-алты күн иди Сафурәдән әл чәкмирди, ишдә дә бу барәдә фикирләширди, евдә дә; бу суалын әлиндән нә кечәси вар иди, нә күндүзү; һәр шеји көтүр-гој едирди, гызынын һәр һәрәкәтинә, һәр сөзүнә фикир верирди, амма чаваб тапа билмирди ки, билмирди. Үч-дөрд күн бундан әввәл, үрәјиндә кәздирдији бу суалы еһмаллыча Лејланын өзүнә дә вермишди: «—Сәнә нә олуб, көзүмә бир тәһәр дәјирсән?» Лејла күлүмсәјә-күлүмсәјә суала суалла чаваб вермишди: «— Нә олачаг, ај мама, нә вар ки?» Амма Сафурә гызынын күлүмсәмәјинин дә, чавабы кими, боғазындан јухары олдуғуну дәрһал һисс еләмишди, гызынын сифәтиндә илк дәфә сүн'и күлүш көрмүшдү, ондан илк дәфә сүн'и сөз ешитмишди—бунун сәбәби нә иди? Сафурәјә да раһатлыг вермәјән бу иди. Лејла индијәчән анасындан һеч нә кизләтмәмишди—бир дә ки, ахы кизләтмәјә кәрәк сәбәб олсун, ја јох? Лејланын нә кизли иши ола биләрди? Һеч нә. Лејла һәлә ушаг иди; нә олсун ки, әмәллибашлы јетишмиш гыза охшајырды, өзү дә университетин филоложи факултәсиндә охујур. Бәлкә аллаһ еләмәмиш, хәстәләниб? Бә'зән нахошлајыб-еләјәндә анасындан кизләдирди ки, нараһат еләмәсин. Лејла елә бил һәмишә фикирли олурду, елә бил нәјинсә хофлу интизарында иди, далғын иди, елә бил үрәји сәксәкә ичиндә чырпынырды. Сафурә буну һисс едирди. Лап елә дүнәнки мәктуб мәсәләсини көтүрәк. Мәмишдән мәктуб кәлмишди. Мәмишин әсил ады Мәммәдәмин иди, Тоғрул оғлуна атасынын адыны гојмушду, амма евдә ону та ушаглыгдан «Мәмиш» чағырырдылар. Машаллаһ, бөјүјүб јекә киши олуб, јенә дә «Мәмиш» дејирдиләр.

Һә, Мәмишдән мәктуб кәлмишди дүнән. Дүздүр, Лејла да бәрк севинди, амма әввәлки вахтлар кими јох—әввәлләр севиндијиндән аз галырды дүшүб ортаја ојнасын, лап елә ојнајырды да; сонра о саат отуруб гардашына узун-узады, зарафатјана бир чаваб јазырды, јаздығыны да бәркдән охујурду ки, Сафурә ешитсин, бир јердә күлсүнләр: «Шанлы мәктуб № 47. Салам, еј мәним икид јефрејтор гардашым! Еј мәним гәлбимдә нифрәт етдијим рүтбәјә һөрмәт газандыран гардашым! Бил вә агаһ ол! Артыг јефрејтор сөзүнү ешидәндә, даһа узунбурунлу, чолкасачлы оғланы јох, сәнин кими бир икиди көрүрәм, еј дәли Мәмиш («Короғлу»дакы дәлиләрдән дејирәм һа; јә'ни ки, дәли Һәсән јох, дәли Мәмиш, һәрчәнд һеч Короғлунун өзүндән дә кери галмазсан). Нә олсун ки, бир дәфә сән үчүнчү синифдә охујанда, мән бағчада оланда, евдә сәси кәлән сичанын горхусундан мамам ишдән гајыдана гәдәр стулун үстә чыхыб дим-дик галмысан?! Бунун ејби јохдур, гәм еләмә...» Лејла дүнән дә отуруб мәктуб јазды, амма бу мәктубда һеч бир зарафатдан-заддан әсәр-әламәт јох иди. Јәгин Мәмиш дә охујуб никаран галачаг. Лејла бирдән-бирә бөјүјүб нәдир? Јох, бу белә давам едә билмәзди. Сафурәнин үрәји кичик пробка парчасы кими, никаранчылығын ичиндә үзүрдү; бу күн ахшам һәр шеји ајдынлашдырмаг лазым иди. Амма гәрибәдир ки, ахшам Лејла дәрсдән гајыдандан сонра Сафурә ондан һеч нә соруша билмәди, гызынын үзүнә бахыб елә бил бирдән-бирә нә исә чох бәд хәбәр ешидәчәјиндән горхду, үрәјини хоф басды. Јенә һәмишәки кими кирдә мизин архасында отуруб ана-бала наһар еләдиләр, чај ичдиләр, сонра Лејла галхыб мизин үстүнү јығышдырды; Сафурә деди ки, јахшы һавадыр, кедәк бир аз дәниз гырағында кәзишәк—һәрдән бир ахшамлар икиликдә чыхыб булварда кәзмәкләри вар иди. — Отуруб телевизора бахдылар, амма отаға—икисинин арасында елә сүкут чөкмүшдү ки, адамын үрәји гысылырды, адам горхурду—елә бил сүкут нә исә чох ағыр чәкили бир шеј иди вә бүтүн дүнјада нә гәдәр ки, сүкут вар иди, һамысыны бир торбаја тыхајыб Сафурәнин бојнундан салламышдылар. Јахшы ки, гоншулары Нисә ханым кәлиб онларла отурду, бир хејли ордан-бурдан сөһбәт еләди, телевизорда верилишләр гуртарандан сонра кетди. Лејла галхыб телевизору сөндүрдү; әввәлчә екранда кичик дүдкеш кирдәлијиндә бир ишыг галды, сонра да јох олду вә бирдән-бирә Сафурәнин үрәји кизилдәди, она елә кәлди ки, телевизор өлдү. Ана-бала сојунуб јерләринә кирдиләр. Лејла кечән јај университетә гәбул олунандан сонра кечәләр дә бир нечә саат ишығы јанылы гојуб дәрс, чүрбәчүр башга китаблар охудуғундан анасына мане олмасын дејә гонаг отағындакы диванын үстүндә јер салыб јатырды; бу кечә дә јерини диванда салмышды. Сафурә јатаг отағында ишығы сөндүрүб өз чарпајысында узанмышды, амма јата билмирди, јухусу әршә чәкилмишди. Отаг гаранлыг иди, тәкчә гонаг отағынын ачар дешијиндән дырнаг бојда ишыг көрүнүрдү: јахшы ки, пәнчәрә вар иди. Сафурә көзләрини отағын зүлмәтиндән бајырдакы апрел кечәсинә зилләјиб елә һеј фикирләширди: ахы Лејлаја нә олуб? Бәлкә артыг јаваш-јаваш јаша долдуғундан гадынлыг, аналыг һазырлығыдыр бу Лејлада. Гызы илә онун арасында бир сураһи чәкилир, һеч хәбәри јохдур? Јох, бу јаланчы фикирдир, өзү дә пис фикирдир. Сураһи зад һамысы бош сөзләрдир; Лејланын инишаллаһ, лап гырх јашы оланда да онлар елә ана-бала олуб галачаглар, ајдын мәсәләдир. Ахыр заманлар Лејла университетә дахил оландан сонра, вахтлары елә бөлүнүб ки, базар күнүндән башга бир-бирләрини анчаг ахшамлар көрүрләр: сәһәр Сафурә дуруб ишә кедир, Лејла бир аз кеч галхыр јериндән, чүрбәчүр ев ишләри илә мәшғул олур, күндәлик базарлығы едир—ики нәфәрлик базарлыға нә вар ки?—јәгин јенә дәрсләринә бахыр— биринчи курсдур, амма јаман чох семинарлары олур, — сонра университетә јолланыр, икинчи нөвбәдә охудуғундан евә бир дә ахшам саат једдидә-сәккиздә гајыдыр. Әслинә бахсан Лејланын һәрәкәтләриндә, даврaнышында, сөһбәтиндә, отуруб-дурмасында һеч бир фөвгәл'адә шеј јох иди. Амма Сафурә дујурду ки, нә исә баш вериб, бәлкә дә елә лап мүһүм бир һадисә... (Ардыны журналдан охујун).

ЈАХЫН ШӘРГӘ СӘЈАҺӘТ

Бир дәфә москвалы достумла сөһбәт заманы нечә олдуса, дедим: «Гафгазы да кәзмәк јахшы оларды. Инанырсанмы, мән һәлә о тәрәфләрдә олмамышам». О, тарих вә чоғрафија һаггында кениш мә'лумата малик олан адамлар кими мәнә истеһза илә чаваб верди: «Фәрги јохдур, сән белә дә дејә биләрдин: «Мән Авропаны јахшы танıјырам, тәкчә Скандинавијада, бир дә Испанијада олмамышам». Мәсәлә бундадыр ки, ССРИ-јә хүсуси нәзәрлә бахмаг лазым кәлир...».

Артыг Хәзәр керидә галыр. Бакы көрүнмәјә башлајыр. Мән севг-тәбии бир севинчлә Бакыны Неапола охшадырам.

ССРИ-нин тәркибинә дахил олан милли республикалар өзләринин хүсуси кадрларыны јаратмышлар — бу һамыја мә'лумдур; дүнјада елә бир адам тапылмаз ки, буну билмәсин. Бунунла белә, бу республикаларын фашизм үзәриндә гәләбә чалмагда нә кими хидмәтләри олдуғу, бүтүн дүнјанын азадлығы намина нә гәдәр бөјүк гурбанлар вердији мәним һәмјерлиләримә аз мә'лумдур.

ӘТРАФЫНЫЗА НӘЗӘР САЛЫН

Бакыда журналист һәмкарымла сөһбәт едирәм. О дејир: «Биз сизинлә, әсрин туфанларындан кечиб «сағ галан» нәсилләрдәник. Биз чохугму? Нә үчүн сајаг? Әтрафыныза нәзәр салын, бахын, бизим чәркәмизә нә гәдәр кәнч дахил олмушдур. Онлар бизи әвәз етмәјә һазырлашырлар. Онлар бизик, бизим һәјатымыз онларын һәјаты илә узаныр вә биз онларла бирликдә сүлһү бәргәрар едирик. Инди сиз баша дүшүрсүнүзмү ки, бизим үчүн «сүлһ» сөзү нә демәкдир? 1941-чи илдә чәбһәјә кедәркән тәләбә идим. Бизим һиссәни «академикләр» адландырырдылар: һәр үч нәфәрдән бири елмләр намизәди иди. Сизин бурада таныш олдуғунуз мүһарибәдән гајытмајанларын јашыды вә онларын ишини давам етдирәнләрдир».

Бир нечә саатдан сонра бир азәрбајчанлы академиклә сөһбәт едирәм.

Һәмсөһбәтим диггәтими тарихи нөгтеји-нәзәрдән өз халгынын рус халгы илә гаршылыглы әлагә мәсәләсинә инадла чәлб едирди. О дејир: «Һәлә XIX әсрдә бизим бабаларымызын бә'зиләри өз өвладларыны мәдрәсәләрә, мүсәлман семинаријаларына дејил, Петербург вә Москва университетләринә көндәрмишләр. Ајдындыр ки, буну еләмәк имканы оланлар аз иди, анчаг һәр һалда ики мәдәнијјәтин тәмасы өз бәһрәсини верди. Русија бизим мәдәнијјәтимизлә бөјүк Авропа мәдәнијјәти арасында әлагә јарадырды. Тәсадүфи дејилдир ки, илк опера, мәсәлән, дејәк ки, Истамбулда, јахуд Бағдадда дејил, бизим мәнсуб олдуғумуз тарихи-етник зонада—Азәрбајчанда јаранмышдыр. Мәним рәһбәрлик етдијим Шәрг халглары институтунда әмәкдашларын 90 фаизи азәрбајчанлылардыр. Октјабр ән бөјүк ичтимаи ингилаб олмушдур. Бә'зиләри унудурлар ки, бу ингилаб һәм дә милли азадлығын мөһтәшәм һәрәкаты иди».

Јухарыда мән дедим ки, Совет Загафгазијасы республикаларыны Әрәб Јахын Шәрги илә—һәр аддымда империализмин ағыр әлинин изләри көрүнән рајонларла мугајисә етмәк олмаз. Бу чүр мугајисәнин лабүдлүјү белә бир нәтичәјә кәлмәјә имкан верир ки, бу ики рајону гаршылашдырмаг олмаз. Буна әмин олмаг үчүн адамларла данышмаг, ахшамлар опера вә балет театрларына кетмәк, мә'дәнләри аз гала Хәзәрин орталарына кедиб чатан полад естакадаларын үзәри илә аддымламаг кифајәтдир.

Ертәси күн дәниздә јерләшән нефт мә'дәнләринә кетдим. Орада бир мүһәндис-технологла данышырам: «Орада, «адада»—о башыны дәниз үзәриндә күчлә көрүнән буруға тәрәф узадараг сөзүнә давам едир,—15 минә јахын адам јашајыр; нефтчиләр вә онларын аиләси. Мәним атам бурада буруг устасы олмушдур. Мән 1943-чү илдә институту битирдикдән сонра Бөјүк Вәтән мүһарибәси чәбһәләриндә дә иштирак етдим... Инди мәним үч оғлум вар. Үчү дә охујур. Бу да—мүһәндис әлини саһилә тәрәф узатды,—онларын Бакыја мүһазирә динләмәјә кетдикләри автобуслар. Тезликлә охујуб гуртарарлар, ја бурада галар, ја да Сибирә—јени нефт саһәләринә кедәрләр...».

(Битмәди).

Аугусто ЛИВИ

ҮНВАНЫМЫЗ БЕЛӘДИР: Бакы, Коммунист күчәси, 11/13. Мә'лумат алмаг үчүн 92-57-29 вә 92-58-35 нөмрәли телефонлара зәнк вурмаг олар. | Редактор Ч. ӘЛИБӘЈОВ.

АЗӘРБАЈЧАН КӘНЧЛӘРИ 66801 | ФГ 11335 | Бакы шәһәри, «Коммунист» нәшријјатынын мәтбәәси. | гор. Баку, типография издательства «Коммунист» | Сифариш № 5169